

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

www.mju.gov.si, e: gp.mju@gov.si

Tržaška 21, 1000 Ljubljana

t: 01 478 83 30. f: 01 478 87 26

STRATEGIJA RAZVOJA ELEKTRONSKEGA POSLOVANJA TER IZMENJAVE PODATKOV IZ URADNIH EVIDENC - SREP

LJUBLJANA, 19.6.2009

VSEBINA

VSEBINA.....	III
KAZALO SLIK.....	V
POVZETEK.....	1
UVOD.....	4
1 Struktura strategije	4
2 Zakonodajne podlage.....	5
3 Analiza obstoječega stanja.....	6
3.1 Stanje horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja javne uprave.....	7
STRATEGIJA RAZVOJA	13
4 Vizija	13
5 Strateški cilji.....	13
5.1 Omogočiti uspešno in učinkovito delovanje javne uprave z elektronskim poslovanjem	13
5.2 Povečati uporabo elektronskih storitev javne uprave.....	15
5.3 Razviti skupne in integrirane storitve med vsebinskimi področji in ravni uprave	17
5.4 Zagotoviti elektronsko podporo vzpostavljanju enotnega trga ter čezmejnimi storitvam v EU in mednarodno	18
6 Ukrepi.....	19
6.1 Omogočiti uspešno in učinkovito delovanje javne uprave z elektronskim poslovanjem	19
6.2 Povečati uporabo elektronskih storitev javne uprave.....	21
6.3 Razviti skupne in integrirane storitve med vsebinskimi področji in ravni uprave	23
6.4 Zagotoviti elektronsko podporo vzpostavitvi enotnega trga ter čezmejnimi storitvam v EU in mednarodno	24
6.5 Zagotavljanje horizontalnih funkcij	25
6.6 Vertikalni ukrepi elektronskega poslovanja	29
PRILOGE	30
7 Pojemovnik	30
7.1 Pojmi.....	30
7.2 Kratice.....	32
8 Strateška izhodišča	34
8.1 Vpliv strateških dokumentov in programov v Sloveniji.....	34
8.2 Vpliv strateških dokumentov in programov na ravni EU.....	35
8.3 Vloga Ministrstva za javno upravo.....	40
8.4 Vloga institucij javne uprave.....	40
8.5 Konkurenčnost gospodarstva	41
9 Pogoji za realizacijo SREP	42
9.1 Organizacijski vidik	42
9.2 Kadrovske viri.....	42
9.3 Prenova poslovanja.....	43
9.4 Zagotovitev formalnopravnih pogojev.....	44
9.5 Usposabljanje in znanje	44
9.6 Finančna sredstva	44
9.7 Informacijska družba.....	46

10	Merila za realizacijo SREP	46
10.1	<i>Spremljanje stanja realizacije horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja v javni upravi.....</i>	47
10.2	<i>Merjenje uporabe horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja v javni upravi med organi javne uprave</i>	47
10.3	<i>Merjenje zadovoljstva uporabnikov storitev elektronskega poslovanja javne uprave.....</i>	48
10.4	<i>Spremljanje izvajanja projektov horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja javne uprave.....</i>	48
11	Proces realizacije SREP	49
11.1	<i>Pristojnosti in odgovornosti za izvajanje SREP</i>	49
11.2	<i>Proces realizacije SREP</i>	52
12	Viri in literatura	53

KAZALO SLIK

Slika 1: Horizontalne funkcije elektronskega poslovanja javne uprave	2
Slika 2: Shema strukture strategije SREP.....	5
Slika 3: Model merjenja izvajanja ciljev SREP.....	47
Slika 4: Organizacijska struktura na področju razvoja elektronskega poslovanja v javni upravi	50
Slika 5: Proces realizacije SREP	52

POVZETEK

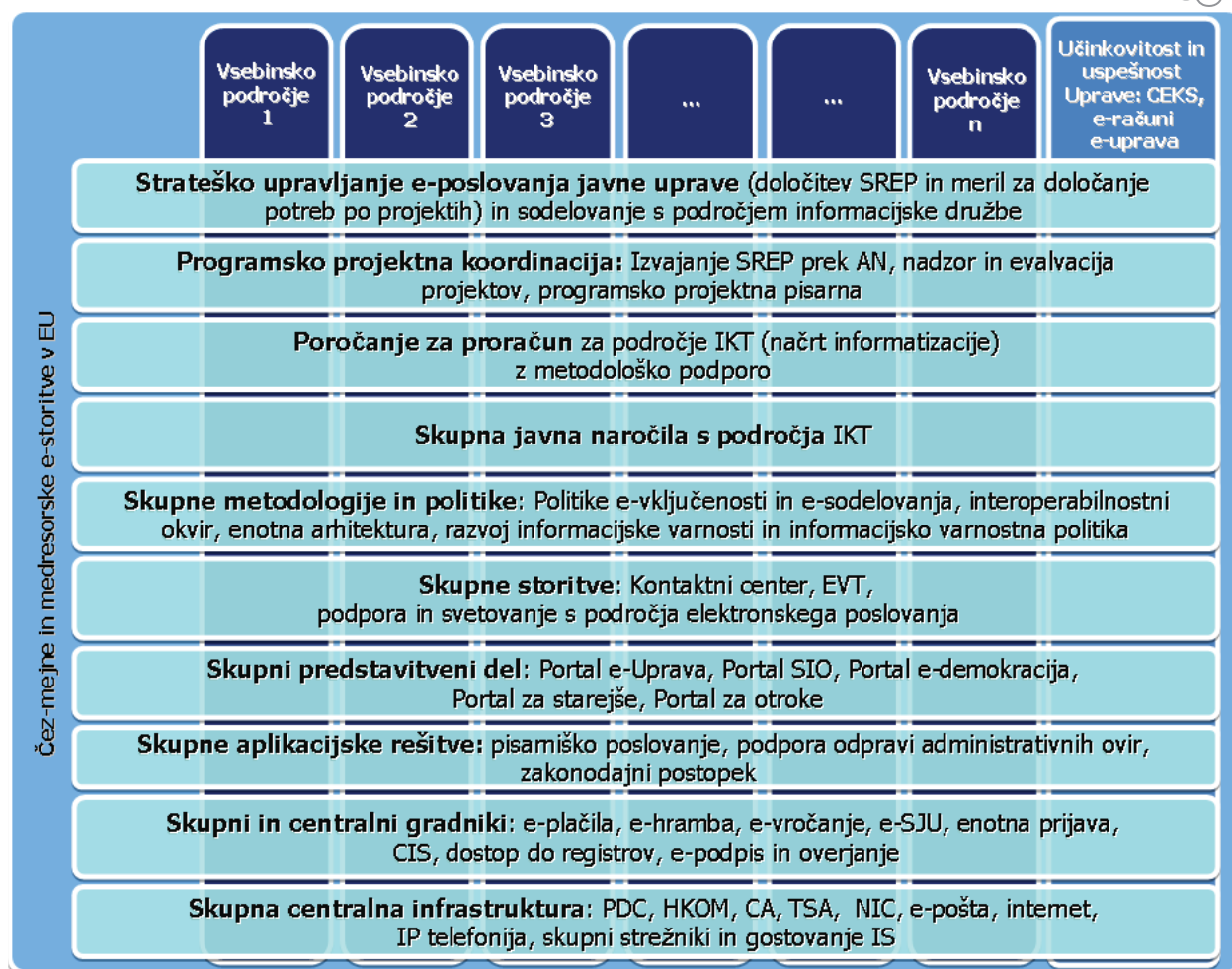
Namen Strategije razvoja elektronskega poslovanja ter izmenjave podatkov iz uradnih evidenc (SREP) je določitev okvira in ciljev za nadaljnje uresničevanje novih in že zastavljenih dejavnosti razvoja elektronskega poslovanja v javni upravi.

SREP prinaša napredne pristope in bistvene premike pri razumevanju pomena elektronskega poslovanja z namenom, da se premostijo današnje omejitve, ki upočasnjujejo razvoj elektronskega poslovanja.

Vizija strategije je udejaniti in pospešiti razvoj elektronskega poslovanja in elektronskih storitev na štirih strateških področjih z izrabo horizontalnih funkcij in posledično večjo podporo nosilem vertikalnih vsebin. Prvo strateško področje strategije poudarja uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) in elektronskega poslovanja za zagotavljanje odličnosti delovanja javne uprave, tj. doseganja uspešnega in učinkovitega delovanja javne uprave. Na tem področju želimo z izrabo orodij IKT omogočiti čedalje bolj kakovostno, transparentno, hitro in varčno delovanje javne uprave. Drugo strateško področje se posveča uporabnikom. Dosedanje meritve uporabe elektronskih javnih storitev v Sloveniji in EU so pokazale, da je uporaba elektronskih storitev zelo majhna v primerjavi s ponudbo. Zato je cilj tega strateškega področja povečati uporabo elektronskih javnih storitev na različne načine kot npr. s promocijo in z usposabljanjem uporabnikov, vključevanjem čim širšega kroga uporabnikov, vključno s socialno ranljivimi in zapostavljenimi skupinami, razvojem proaktivne storitve, razvojem uporabnikom prijaznih storitev itd. Tretje strateško področje poudarja razvoj kompleksnih rešitev, kar pomeni integracijo rešitev, ki so jih razvili različni vsebinski nosilci, in razvoj skupnih rešitev, ki združujejo več vsebinskih nosilcev. Za udejanjanje tega strateškega cilja je bistveno zagotavljanje interoperabilnosti med vsemi udeleženi institucijami javne uprave. Zadnje, četrto strateško področje, spodbuja razvoj elektronskega poslovanja med državami članicami EU. Direktive EU namreč prinašajo čedalje več zahtev glede elektronske podpore izvajanju čezmejnih storitev, kot so npr. Direktiva o storitvah, Direktiva INSPIRE itd. Izpolnitev zahtev teh direktiv je mogoča samo z namensko usmeritvijo naporov v razvoj čezmejnega elektronskega poslovanja.

V javni upravi je mogoče zaznati nesorazmeren razvoj elektronskega poslovanja. Medtem ko je bil na nekaterih področjih pri razvoju elektronskih storitev dosežen velik napredek je na drugih področjih še veliko priložnosti za razvoj in izboljšanje uporabe.

Izhodišče SREP za doseganje uravnoteženega razvoja elektronskega poslovanja v javni upravi je prenos rešitev in dobrih praks, ki so nastale na področju e-uprave, na druga področja elektronskega poslovanja v javni upravi. Prenos rešitev in dobrih praks bo imel želeni učinek le, če bo izveden na urejen način. Slika v nadaljevanju prikazuje horizontalne funkcije elektronskega poslovanja javne uprave, ki predstavljajo okvir za prenos rešitev in dobrih praks.

Slika 1: Horizontalne funkcije elektronskega poslovanja javne uprave

Elektronsko poslovanje javne uprave se bo razvijalo v skladu z direktivami in politikami EU, s čimer bo dosežena primerljivost in vedno bolj pomembna interoperabilnost med državami. Poudarki usmeritev EU na področju elektronskega poslovanja izhajajo iz strateških dokumentov:

- manchestrska ministrska deklaracija [6],
- lizbonska ministrska deklaracija [7],
- i2010 Strategija informacijske družbe EU [8],
- i2010 Akcijski načrt e-uprave [9],
- Evropski okvir interoperabilnosti – EIF 1.0 in EIF 2.0 v nastajanju [10],
- Evropska strategija interoperabilnosti – EIS [11].

Vseh priložnosti, ki jih prinaša nadaljnji razvoj elektronskega poslovanja v javni upravi, pa ne bo mogoče v celoti in pravočasno izkoristiti, če ne bodo zagotovljeni potrebni **pogoji**. Razvoj elektronskega poslovanja zahteva znatna vlaganja **človeških in finančnih virov**, ki pa jih je treba obravnavati kot investicijo v omenjeno odličnost delovanja celotne javne uprave in zadovoljstvo njenih uporabnikov. Zaradi povečevanja kompleksnosti in obsega infrastrukture, sistemov in storitev investicije v elektronsko poslovanje iz leta v leto naraščajo. V času gospodarske krize in zelo omejenih proračunskih sredstev bodo za zagotovitev možnosti uresničevanja strategije potrebne pogumne odločitve in dolgoročni pogled na učinke elektronskega poslovanja. Ključna pogoja za uresničitev strategije se nanašata na kadre in investicije. Izhajata iz upoštevanja dejstva, da se področje IKT širi in

razvija v vseh dimenzijah, kar zahteva razvojno naravnani kadrovski načrt, ki nikakor ne bi smel biti negativen za kadre, ki so vključeni v proces informatizacije javne uprave. Tudi investicije v razvojne projekte, ki se načrtujejo za daljše obdobje, ne bi smele biti podvržene pravici porabe iz letnega obdobja, temveč bi se ta morala podaljšati na obdobje izvajanja projektov oz. akcijskega načrta (podobno kot pri strukturnih skladih.)

SREP kot enakovredne partnerje pri razvoju elektronskega poslovanja vključuje široko paleto institucij, ki obsegajo državno upravo, pravosodne organe RS, uprave samoupravnih lokalnih skupnosti ter določene javne zavode, sklade in agencije na ravni države (npr. ZPIZ, ZZZS, ZRSZ).

Udejanjanje SREP je vsaj tako pomembno kot vsebina strategije. Strateško upravljanje razvoja elektronskega poslovanja je bilo v preteklosti že uspešno preizkušeno v praksi. Z izkušnjami so se oblikovale organizacijske rešitve, procesi in informacijske rešitve. Poleg strategije z jasno določenimi vizijo, cilji in pogoji realizacije so ključne prvine strateškega upravljanja akcijski načrt z opredeljenimi projekti, merila za realizacijo strategije ter organizacija in procesi spremljanja realizacije.

UVOD

1 STRUKTURA STRATEGIJE

Najpomembnejšo vsebino SREP predstavljajo **vizija, strateški cilji in ukrepi**. Pomen navedenih delov strategije je izražen s tem, da so vse ostale vsebine vključene v priloge. S tem želimo doseči, da se vsi uporabniki strategije najprej osredotočijo na pomembne vsebine in šele po potrebi poiščejo dodatna izhodišča v prilogah.

Vizija elektronskega poslovanja na jedrnat način izraža namen elektronskega poslovanja v povezavi z najpomembnejšimi zasnovami realizacije elektronskega poslovanja.

Strateški cilji predstavljajo najpomembnejša vodila za realizacijo strategije. Pri realizaciji strategije se moramo pri konkretnih projektih vedno vprašati, ali s projektom prispevamo k uresničitvi vsaj enega strateškega cilja. V razmerju do vizije elektronskega poslovanja strateški cilji določajo, na kakšen način bo uresničeno poslanstvo. Strateški cilji so razvrščeni v štiri skupine po merilu vsebinske sorodnosti.

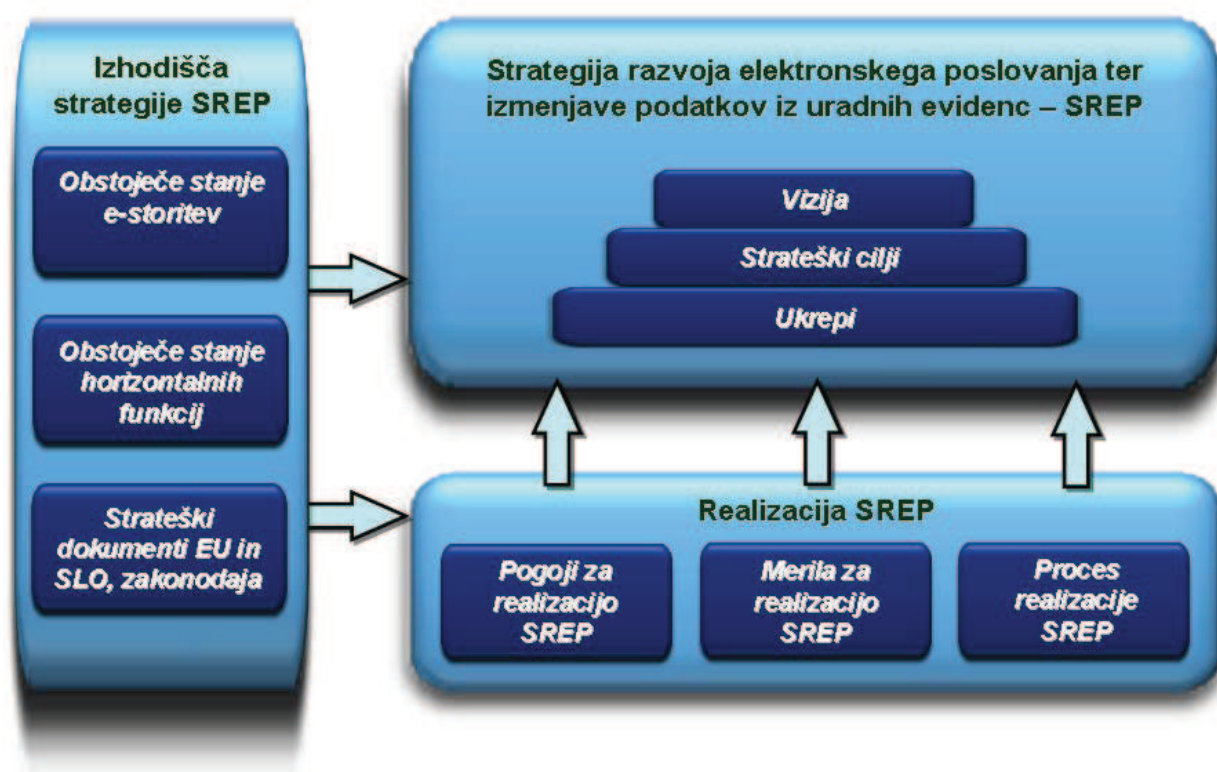
Ukrepi strategije predstavljajo konkretne projekte ali skupine projektov za realizacijo strategije. Z vidika razvrščanja v skupine ukrepi sledijo strateškim ciljem ob dodatni skupini, ki predstavlja ukrepe na področju razvoja in zagotavljanja horizontalnih funkcij. Ukrepi po vsebini izhajajo iz strateških ciljev in predstavljajo mehanizem za njihovo izpeljavo. Možno je, da posamezen ukrep prispeva k izpolnitvi več strateških ciljev.

Izhodišča za določitev strategije so obstoječe stanje elektronskega poslovanja v javni upravi, horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja v javni upravi in vertikalnih vsebinskih sistemov ter pomembni strateški dokumenti in programi na ravni Evropske unije in v Sloveniji.

Za realizacijo SREP bodo morali biti izpolnjeni določeni pogoji. **Pogoji za realizacijo SREP** so združeni v več vsebinskih sklopov. Najpomembnejši sklopi pogojev se nanašajo na zagotavljanje potrebnih kadrovskih zmogljivosti za razvoj elektronskega poslovanja, načrtovanje in zagotavljanje finančnih sredstev v proračunu in drugih virov ter organizacijo razvoja elektronskega poslovanja.

Pomemben povezovalni dejavnik med strategijo in njeno realizacijo so **merila za realizacijo SREP**. Merila so na eni strani orodje za dejansko doseganje strateških ciljev in ukrepov v postopku priprave strategije in predvsem njenega akcijskega načrta, na drugi strani pa nepogrešljivo orodje ugotavljanja napredka pri njenem uresničevanju.

Velikokrat se poudarja, da je še tako dobra strategija brez pravega pomena, če ni dosledno izpeljana. Na podlagi preteklih izkušenj bodo tudi za SREP vzpostavljeni organizacija, proces, mehanizmi in orodja, ki bodo zagotovili njeno uspešno izvedbo.

Slika 2: Shema strukture strategije SREP

2 ZAKONODAJNE PODLAGE

V skladu z **Zakonom o državni upravi (ZDU-1)** (Ur.l. RS, št. 52/2002, spremembe: Ur.l. RS, št. 56/2003, 83/2003-UPB1, 45/2004-ZdZPKG, 61/2004, 97/2004-UPB2, 123/2004, 24/2005-UPB3, 93/2005, 113/2005-UPB4, 126/2007-ZUP-E) ministrstvo, pristojno za upravo, zagotavlja **centralno informacijsko komunikacijsko infrastrukturo** za elektronsko poslovanje državnih organov, javnih agencij, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in izvajalcev javnih pooblastil, razen namenske infrastrukture za namene zunanjih zadev, varnosti in obrambe države, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter potreb varnosti zračnega prometa.

Centralna informacijsko komunikacijska infrastruktura mora zlasti zagotavljati nemoteno elektronsko poslovanje organov med seboj in s strankami ter omogočati elektronske storitve v upravnih, sodnih in drugih uradnih postopkih.

Ministrstvo, pristojno za upravo, za potrebe državnih organov, javnih agencij, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in izvajalcev javnih pooblastil zagotavlja delovanje **enotnega državnega portala e-uprava in centralnega sistema za sprejem vlog, vročanje in obveščanje**. Enotni državni portal e-uprava je enotna vstopna točka za elektronsko posredovanje informacij javnega značaja in elektronske upravne, sodne in druge uradne ter druge javne storitve. Centralni informacijski sistem za sprejem vlog, vročanje in obveščanje zagotavlja enoten sprejem elektronskih vlog in identifikacijo strank v upravnih, sodnih in drugih postopkih, elektronsko obveščanje strank, elektronsko izmenjavo podatkov

med organi ter organi in strankami, elektronski vpogled v spise, potek postopka in dejanja v teh postopkih ter elektronsko vročanje dokumentov v teh postopkih.

Ministrstvo, pristojno za upravo, za potrebe državnih organov, javnih agencij, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in izvajalcev javnih pooblastil, razen namenske infrastrukture za namene zunanjih zadev, varnosti in obrambe države, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter potreb varnosti zračnega prometa, zagotavlja delovanje **komunikacijskega omrežja javne uprave in enotnega kontaktnega centra kot enotne vstopne točke** za telefonsko posredovanje informacij javnega značaja in telefonske upravne, sodne in druge uradne ter druge javne storitve.

Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu (ZEPEP) (Ur.l. RS, št. 57/2000,

Spremembe: Ur.l. RS, št. 30/2001, 25/2004, 73/2004-ZN-C, 98/2004-UPB1, 61/2006-ZEPT) ureja elektronsko poslovanje, ki zajema poslovanje v elektronski obliki na daljavo z uporabo informacijske in komunikacijske tehnologije in uporabo elektronskega podpisa v pravnem prometu, kar vključuje tudi elektronsko poslovanje v sodnih, upravnih in drugih podobnih postopkih.

Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP) (Ur.l. RS, št. 80/1999, spremembe: Ur.l. RS, št. 70/2000, 52/2002, 73/2004, 22/2005-UPB1, 119/2005, 24/2006-UPB2, 105/2006-ZUS-1, 126/2007, 65/2008) predstavlja osnovo za poslovanje javne uprave z državljani (G2C), poslovnimi subjekti (G2B) in med institucijami javne uprave (G2G). V svojih določilih zakon omogoča elektronsko dvosmerno izmenjavo dokumentov institucij javne uprave z državljani in poslovnimi subjekti.

Zakon o dostupu do informacij javnega značaja (ZDIJZ) (Ur.l. RS, št. 24/2003, spremembe: Ur.l. RS, št. 61/2005, 96/2005-UPB1, 109/2005-ZDavP-1B, 113/2005-ZInfP, 28/2006, 51/2006-UPB2, 117/2006-ZDavP-2) dovoljuje državljanom dostop do informacij javnega značaja, s katerimi razpolagajo državni organi, organi lokalnih skupnosti, javni zavodi, agencije in skladi ter ostale osebe javnega prava. Eno temeljnih načel ZDIJZ je načelo aktivnega razširjanja informacij. ZDIJZ vsebuje vrsto določil, s katerimi so organi zavezani sami aktivno razširjati najpomembnejše informacij javnega značaja s katerimi razpolagajo (glej 10. člen ZDIJZ). Preko pošiljanja informacij javnega značaja v svetovni splet se javnosti omogoči enostaven, neposreden in praviloma brezplačen dostop do informacij. Večina informacij javnega značaja, ki jih morajo organi objavljati, je na razpolago v elektronski obliki in dostopnih preko enotnega državnega portala e-uprava (podlaga za vodenje s strani Ministrstva za javno upravo je tretji odstavek 10. člena ZDIJZ) ali preko spletnih strani posameznih organov, v sklopu katerih mora organ objaviti tudi t.i. katalog svojih informacij javnega značaja, ki predstavlja pregled glavnih informacij s katerimi organ razpolaga.

Poleg uresničevanja ustavne pravice dostopa do informacij, omogoča ZDIJZ fizičnim in pravnim osebam tudi ponovno uporabo informacij javnega značaja, ki pomeni uporabo podatkov (npr. določenih uradnih evidenc, delov evidenc), za pridobitne ali nepridobitne namene, razen za prvotni namen v okviru javne naloge, zaradi katerega so bili podatki oz. dokumenti izdelani (tretji odstavek 4. člena ZDIJZ).

3 ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA

V državni upravi in širše v javni upravi že dlje zaznavamo nesorazmerni razvoj elektronskega poslovanja in razvoj elektronskih storitev na splošno. Z definicijo mehanizmov horizontalnih povezav uradnih evidenc in uvedbe različnih interoperabilnostnih projektov ter uporabe dobre prakse s področja e-uprave, lahko tovrstni razvoj pomembno poglobimo. Predvsem bo to pomembno na

področju e-sociale, e-pravosodja in e-zdravja, kjer lahko dobra praksa e-uprave pomembno prispeva k hitrejšemu in enakomernejšemu razvoju. Z uporabo skupnih gradnikov in skupno informacijsko komunikacijsko infrastrukturo ter posameznih elementov e-storitev, s prenosom znanja in delitve dobrih praks, uspešnega načrtovanja e-storitev, horizontalne koordinacije ter nadzora izvedbe (izkušnje pri vodenju projektne koordinacije e-uprave, metodološke osnove in e-orodja za spremljanje izvedbe projektov), vidimo veliko priložnost za usklajeni in še vedno hitri razvoj e-storitev tudi na omenjenih področjih.

Projekt e-pravosodje, katerega skrbnik je Ministrstvo za pravosodje, se že uspešno izvaja. Za izvajanje in koordiniranje nalog znotraj pravosodnih organov je bila v okviru ministrstva ustanovljena Projektna enota za e-pravosodje, potrjena in objavljena je bila Strategija informatizacije slovenskega pravosodnega sistema 2008-2013, izvedena je bila Analiza procesov, zakonodaje in informacijske opremljenosti pravosodnih organov RS ter priprava predloga akcijskega načrta nadaljnjega poteka projekta e-pravosodje in ustanovljen je bil Projektni svet e-pravosodja, s katerim je zagotovljena kontinuirana podpora projektu e-pravosodje in ki je na 1. seji Projektne sveta e-pravosodja soglasno potrdil Akcijski načrt e-pravosodje.

3.1 STANJE HORIZONTALNIH FUNKCIJ ELEKTRONSKEGA POSLOVANJA JAVNE UPRAVE

Področje horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja javne uprave se je v preteklosti razvijalo zelo izrazito. Trenutno stanje po področjih je opisano v nadaljevanju.

3.1.1 Strateško upravljanje e-poslovanja javne uprave

Strateško upravljanje razvoja informacijske tehnologije in elektronskih storitev je bilo v preteklosti preizkušeno v različnih programih e-uprave. Izkušnje so botrovale uporabi vedno novih ali izboljšanih organizacijskih rešitev, procesov, orodij in informacijskih rešitev. Ključne izoblikovane prvine strateškega upravljanja so strategija z jasno določenimi vizijo, cilji in pogoji realizacije, akcijski načrt z opredeljenimi projekti, merila za realizacijo strategije ter organizacija in procesi spremljanja realizacije.

3.1.2 Programsko-projektno usklajevanje

V skladu z opredeljeno organizacijo in definiranimi pristojnostmi, odgovornostmi in nalogami je bila najvišji organ odločanja o projektih e-uprave Koordinacija za boljšo javno upravo. Za usklajevanje izvajanja AN SEP2010 (v nadaljevanju: AN SEP2010) je bila vzpostavljena delovna skupina za Projektno koordinacijo e-uprave (v nadaljevanju: delovna skupina PKEU), ki so jo sestavljali imenovani člani iz ministrstev, organov v sestavi in vladnih služb, ki so bili nosilci e-storitev in/ali infrastrukture e-storitev v AN SEP2010. Za operativno spremljanje izvajanja AN SEP2010 je bil v skladu z mandatom pristojen in odgovoren vodja delovne skupine za projektno koordinacijo e-uprave (v nadaljevanju: vodja PKEU). Delovna skupina PKEU je obdobjno poročala o napredku projektov in napredek pregledala na seji. Glavna ugotovitev iz preteklega obdobja je, da sprejeti ukrepi za izvajanje

AN SEP2010 niso bili dosledno uresničeni, delovna skupina PKEU pa tudi ni imela možnosti poročati višji ravni odločanja, ki bi dala sprejetim ukrepom potrebno težo.

Programsko-projektna pisarna (PPP), ki deluje v okviru MJU, je namenjena podpori vseh projektov razvoja informacijske tehnologije in elektronskih storitev. Zagotavlja pomoč pri vzpostavljanju, organiziranju, načrtovanju, vodenju, spremljanju in dokončanju projektov, pomoč pri pripravi projektne dokumentacije (npr. vzpostavitevni dokument projekta) in oblikovanju organizacijskih navodil za delo v programih in pri projektih. Nudi tudi podporo pri uporabi projektnega informacijskega sistema in operativnem vodenju dokumentacije na projektih. V zadnjih nekaj letih je razen Projektne koordinacije e-uprave uporaba storitev PPP MJU izjemno majhna.

3.1.3 Poročanje za proračun za področje IKT

Ministrstvo za javno upravo v skladu z Zakonom o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin (Uradni list RS, št. 14/2007) upravlja s sistemom za vodenje podatkov, na podlagi katerih se izdelata Letni načrt stvarnega premoženja in Načrt informatizacije za proračunsko leto. Za potrebe zbiranja podatkov je MJU pripravil posebno spletno aplikacijo, v katero organi vnašajo lastne podatke. Načrt informatizacije vsebuje dodatne obrazložitve o vsebini projektov in namenu porabe s strani državnih organov ter analize podatkov in obrazložitve, ki jih je pripravil predlagatelj dokumenta (organ). Na podlagi tako pridobljenih podatkov MJU vsako leto pripravi Analizo skupnega načrta informacijske opreme državnih organov, ki jo sprejme Vlada RS. Podatki so pomembni tudi za spremljanje uresničevanja Akcijskega načrta e-uprave do leta 2010. Ugotovitve nekaterih organov so, da obstoječa zasnova načrta informatizacije za proračunsko leto zahtevajo preveč podrobno načrtovanje. Ugotovitve bodo upoštevane pri razvoju šifrantov v smeri posplošenja.

3.1.4 Skupne metodologije in politike

i2010 Akcijski načrt e-uprave in ministrske deklaracije s področja e-uprave iz leta 2005, 2007 in 2009 [9], [6], [7] ter Odlok Evropskega parlamenta 2004/387/EC opredeljujejo politike EU s tega področja. Na nacionalni ravni so te politike vplivale na razvoj področij e-sodelovanja in e-demokracije ter pokazale potrebo po vzpostavitvi področja vključujoče e-uprave in Slovenskega interoperabilnostnega okvira. Kljub temu omenjena področja potrebujejo večjo uveljavitev in hitrejši razvoj ter tako večjo politično podporo na nacionalni ravni.

Še posebej pereče je stanje na področju interoperabilnostnega okvira, kjer sicer obstajajo delni dokumenti, ki obravnavajo interoperabilnost, niso pa zbrani na enem mestu in ne obsegajo vseh potrebnih vsebin.

Podobno je področje vključujoče e-uprave trenutno zelo malo prisotno v obstoječih elektronskih storitvah javne uprave. Tudi področji e-sodelovanja in e-demokracije kljub zglednemu razvoju v zadnjih letih nista dosegla ravni, ki jo predvidevajo politike EU.

Smernice za izdelavo enotne arhitekture ravno tako sodijo med politične prednostne naloge, s katerimi je mogoče doseči večjo gospodarnost in preglednost elektronskih storitev JU, poudarjene pa so tudi v Arhitekturnih smernicah EU.

Nenazadnje sta razvoj informacijske varnosti in informacijska varnostna politika nujna za izpolnjevanje zakonskih določil in ohranjanje zaupanja v državo. Zaradi prepočasnega razvoja vseh naštetih področij se je treba opredeliti glede njihove prihodnosti in jih obravnavati v okviru skupnih političnih usmeritev.

Pripomoček pri izvajanju skupnih politik so skupne metodologije. Te bodo v prihodnje objavljene na portalu Slovenskega interoperabilnostnega okvira.

3.1.5 *Skupni predstavitveni del*

V sklopu Skupni predstavitveni del so zajeta naslednja področja:

- **portal e-uprava:** Prvi portal e-uprava je bil vzpostavljen leta 2001. Od junija 2006 deluje tretja generacija portala (<http://e-uprava.gov.si>). Sestavljen je iz podportalov, ki so namenjeni posebnim ciljnim skupinam (npr. državljanom, poslovnim subjektom, zaposlenim v javni upravi, e-demokracija itd.). Na portalu je moč najti različne informacije, novice, ankete. Pomemben del portala predstavljajo storitve javne uprave, ki so objavljene v obliki drevesa življenjskih dogodkov. Portal je na voljo tudi v angleškem jeziku, različici v italijanskem in madžarskem jeziku sta v pripravi. Vgrajena je tudi podpora uporabnikom s posebnimi potrebami. Vzpostavljen je poseben uredniški mehanizem, ki resorjem omogoča samostojno urejanje vsebin z njihovega delovnega področja. Portal e-uprava, med drugim, nudi enostaven in direkten dostop javnosti do številnih evidenc javnih podatkov: vpogled v geografske podatke za posamezno nepremičnino iz zemljiškega katastra, katastra stavb in registra prostorskih enot, vpogled v podatke iz zemljiške knjige, vpogled v register predpisov RS. Omogočena je tudi spletna seznanitev z lastnimi osebnimi podatki iz centralnega registra prebivalstva in vpogled v svoje podatke v okviru registra kmetijskih gospodarstev;
- **portal za otroke in mladino:** Vladni portal za otroke in mladino je spletni portal, ki na zabaven in interaktiven način izobražuje o Sloveniji, njeni zgodovini, geografiji, kulinariki, znamenitih Slovencih itd. ter o njeni aktualni državni ureditvi, javni upravi in Evropski uniji. Vključuje nagradne igre, kvize in forume, pa tudi poskusno okolje 3D-uprave. Ciljna publika, ki sta ji prilagojeni tako vsebina kot tudi način njenega podajanja, so otroci od 6. do 14. leta starosti. Spletni portal je preveden tudi v angleški, madžarski in italijanski jezik;
- **portal za starejše in upokoјence:** Od predvidoma aprila 2009 bo v polnem obsegu začel delovati portal namenjen starejšim in upokoјencem. Njegov namen je tej posebni skupini uporabnikov približati svetovni splet ter olajšati iskanje pomembnih informacij. Objavljene so aktualne novice, ki zadevajo tematiko starejših in upokoјencev, sezname dogodkov, popustov ter telefonske številke in naslovi vseh bolnišnic, zdravstvenih domov in društev za upokoјence v Sloveniji;
- **sistem e-SJU:** V okviru portala e-uprava deluje tudi poseben sistem e-SJU (<http://e-uprava.gov.si/storitve/index.jsp>). Sistem zagotavlja urejen način objave elektronskih vlog in drugih obrazcev, podpira avtentikacijo z vsemi veljavnimi slovenskimi kvalificiranimi spletnimi potrdili (AC-NLB, Poštar-CA, SIGEN-CA, SIGOV-CA, HALCOM-CA), priloge, spletna plačila, elektronsko podpisovanje, pošiljanje izbrani instituciji, spremljanje statusov oddanih vlog. Posebna funkcionalnost – t.i. generator elektronskih obrazcev – omogoča enostavno izgradnjo pametnih spletnih obrazcev, ki so lahko integrirani z zalednimi sistemi (CRP, RPE) in so sposobni izvajati osnovne logične kontrole ob vnosu podatkov. Vloge so povezane z drevesom življenjskih dogodkov. Tudi tukaj je vzpostavljen poseben uredniški mehanizem, ki resorjem omogoča samostojno urejanje vlog z njihovega delovnega področja;
- **e-plačila:** Sistem e-plačila omogoča spletnim aplikacijam poenoteno izvajanje spletnih plačil z različnimi plačilnimi servisi različnih ponudnikov. Podprt je omejeni nabor plačilnih

sredstev (kreditne kartice: Mastercard, Aactiva, Diners, Visa, Visa Electron in Maestro kartica bank članic sistema Aactiva, spletna banka (Abanet) in mobilno plačevanje (Moneta)). Maestro kartice, ki jih izdajajo Nova ljubljanska banka, SKB, Abanka, niso podprte, prav tako ni podprt NLB Klik.

3.1.6 Skupne aplikacijske rešitve

Skupne aplikacijske rešitve, ki se uporabljajo v javni upravi so:

- **pisarniško poslovanje:** Leta 1993 je takratni CVI kot platformo za pisarniško poslovanje izbral programski paket Lotus Notes. Od takrat naprej se je razvijal tudi pisarniški paket SPIS, ki je sledil Uredbi o upravnem poslovanju. Danes uporablja SPIS 12.000 uporabnikov iz državne uprave, medtem ko je licenc za uporabo Lotus Notes kar 16.000. Osnovna funkcionalnost SPIS skladno z Uredbo o pisarniškem poslovanju je: evidentiranje in arhiviranje dokumentarnega gradiva, podpora raznim delovnim postopkom, odprema (elektronska in fizična), tekoča in stalna zbirka, vgrajen elektronski podpis. SPIS omogoča povezavo na druge sisteme, in sicer: na e-overitve, sprejem vlog preko e-SJU, elektronsko podaljšanje prometnega dovoljenja, elektronski podpis, elektronsko vročanje do PTT (vključno z generiranjem dokumentov v pdf-obliki), aplikacijo KURIR na UE, EU-portal, e-seje vlade, sistem za depeše, podporo zakonodajnim postopkom, AVE (MJU, Upravna akademija), register CRP, register MRVL, povezava z Oraclom — izvoz podatkov (skupna upravna statistika). V prihodnje so načrtovane nove povezave (npr. povezava z registrom upravnih aktov – MOP).

SPIS ni edina aplikacija, ki teče v Lotus Notes okolju. Lotus Notes okolje uporabljajo podpora zakonodajnemu postopku, EU-portal, podpora odpravi administrativnih ovir, sistem skupnih inšpekcijskih zbirk ter e-seje vlade;

- **podpora odpravi administrativnih ovir:** Sektor za upravne procese in odpravo administrativnih ovir s pomočjo informacijskega sistema pregleduje zakonodajo in preverja, ali se v njej morda ne skrivajo administrativne ovire. Sektor obdeluje tako predloge, ki prihajajo iz zunanjega okolja (državljeni) in predloge, ki jih prejema iz notranjega sveta javne uprave (medresorske obravnave). V okviru podpore odpravi administrativnih ovir se odpravljajo tudi administrativne ovire pri poslovanju med institucijami javne uprave;
- **podpora zakonodajnemu postopku:** Informacijska podpora zakonodajnemu postopku bo v celoti zaživela v prvi polovici 2009 (tečejo zaključni vsebinski popravki). Le-ta je bila vzpostavljena zaradi potrebe po ureditvi postopka priprave in sprejemanja predpisov v RS, predvsem v delu, ki ni predpisan, to je od načrtovanja do vložitve predloga predpisa v vladni postopek. Ministrstva oblikujejo predloge predpisov in jih usklajujejo z drugimi resorji, SVZ ter zainteresirano javnostjo samostojno, vsaka na svoj način, glede na notranjo organizacijo dela in poslovanje z dokumentarnim gradivom. Sodelovanje z javnostjo izhaja iz Ustave RS, urejeno je v posameznih zakonih, predvsem pa je postopek sodelovanja z javnostjo določa Poslovnik Vlade RS in njegova navodila. Komunikacija v glavnem poteka na papirju, v zadnjem času pa tudi preko elektronske pošte, vendar brez uporabe elektronskega podpisovanja (zaradi izmenjave znotraj zaprtega državnega komunikacijskega omrežja HKOM). Dokumenti za objavo v Uradnem listu se pošiljajo v pisni obliki. Objava predlogov predpisov, sprejetih predpisov in neuradnih prečiščenih besedil se izvaja na različnih mestih (domače strani ministrstev, Uradni list RS, domača stran sej Vlade RS, domača stran DZ,

Register predpisov itd.). Za uporabnike je takšen razpršen sistem zelo moteč, postopek priprave predpisa se velikokrat zavleče, zaradi neusklajenosti z zainteresirano javnostjo pa se sprejeti predpisi prepogosto spreminjajo.

- **MFERAC, aplikacija za pripravo proračuna in analize (SAPPrA)**

3.1.7 Skupna centralna infrastruktura

Ministrstvo za javno upravo v skladu z ZDU-1 in ZEPEP-1 upravlja z največjim računskim centrom in največjim komunikacijskim omrežjem v Sloveniji. Hkrati zagotavlja infrastrukturo kvalificiranih digitalnih potrdil za fizične osebe, poslovne subjekte, zaposlene v državni upravi ter za potrebe biometričnih potnih listin.

Skupna centralna infrastruktura se deli na več podpodročij, ki so opisani v nadaljevanju:

- **PDC, NIC in storitve gostovanja na skupni strežniški infrastrukturi:** Kapacitete visoko zmogljivih centralnih računalnikov, nameščenih na primarni in sekundarni lokaciji (PDC in NIC), izkoriščajo informacijski sistemi državotvornih registrov Ministrstva za notranje zadeve (40 %) in informacijski sistemi Carinske uprave RS (57 %). Poleg centralnih računalnikov ima Ministrstvo za javno upravo v upravljanju skupno strežniško infrastrukturo, ki se deli na več namenskih standardiziranih tehnoloških otokov:
 - gruča splet za gostovanje odprtokodnih aplikacij in spletišč,
 - spletna mesta vladnih uradov, ministrstev in organov v sestavi Typo3,
 - strežniška infrastruktura e-uprave za področje portala e-uprave in povezanih sistemov,
 - strežniška infrastruktura Lotus Notes Domino za centralne dokumentne Domino aplikacije in za hrbtenico LN elektronske pošte;
- **komunikacijsko omrežje državnih organov – HKOM in storitve dostopa do interneta, omrežij EU:** Na podlagi 74. a člena Zakona o državni upravi (uradno prečiščeno besedilo)¹, je ministrstvo, pristojno za upravo, dolžno zagotavljati centralno informacijsko komunikacijsko infrastrukturo za elektronsko poslovanje državnih organov, javnih agencij, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in izvajalcev javnih pooblastil, razen namenske infrastrukture za namene zunanjih zadev, varnosti in obrambe države, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter potreb varnosti zračnega prometa.

Omrežje HKOM, prostrano računalniško omrežje, skupno komunikacijsko omrežje državnih organov Republike Slovenije, s katerim upravlja MJU, je v velikem delu prenovljeno (v smislu prenosnih kapacitet podatkovnih povezav ter komunikacijske opreme). Znotraj omrežja se zagotavljajo vsi potrebni komunikacijski servisi, kot so:

- povezave v internet,
- povezave v evropska omrežja,
- storitve daljinskega in mobilnega dostopa,
- storitve zagotavljanja komunikacijske varnosti (požarne pregrade, zaščita pred nezaželeno e-pošto, IDS/IPS),
- storitve povezljivosti in transporta za potrebe PDC in NIC ter sektorskih projektov;

¹ /ZDU-1-UPB4/ (Ur. l. RS, št. 113/2005)

- **infrastruktura PKI:** Ministrstvo za javno upravo v okviru Sektorja za informacijsko in komunikacijsko infrastrukturo Direktorata za e-upravo in upravne procese zagotavlja infrastrukturo kvalificiranih digitalnih potrdil za fizične osebe, poslovne subjekte, zaposlene v državni upravi ter za potrebe biometričnih potnih listin. Poleg agencij za izdajo kvalificiranih digitalnih potrdil ter pripadajočih prijavnih služb se zagotavljajo tudi storitve časovnega žigosanja (CA*TSA) za večje in zahtevnejše sisteme ter sistem storitev prevajanja iz digitalne v registrsko identiteto (servis prevajalne tabele) za potrebe aplikacij in modulov e-uprave;
- **IP-telefonija:** Prenovljeno omrežje HKOM je mogoče uporabiti tudi za prenos govora. MJU namerava posodobiti obstoječo infrastrukturo fiksne telefonije z najemom oziroma nakupom nove infrastrukture za prenos govora za celotno državno upravo. Izhodišča za prenovo so:
 - izkoriščanje obstoječih podatkovnih povezav omrežja HKOM,
 - lokalno zaključevanje klicev znotraj državne uprave,
 - konvergenca prenosa podatkov in govora;
- **prostorska podatkovna infrastruktura:** MJU v sodelovanju z Geodetsko upravo RS ter drugimi nosilci podatkov na enem mestu zagotavlja osnovne referenčne podatke o prostoru ter nepremičninah. Podatki so z uporabo standardnih storitev na voljo uporabnikom v javnem sektorju.

STRATEGIJA RAZVOJA

4 VIZIJA

Vsem uporabnikom zagotavljati prednosti, ki jih prinaša elektronsko poslovanje v javni upravi za njihovo vsakodnevno delo, rast in razvoj v Sloveniji in EU.

Z uporabo sodobnih informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT) in uvajanjem naprednih e-storitev želimo zagotoviti prednosti za vse uporabnike, ki so državljani, poslovni subjekti ali institucije javne uprave. Pri tem so prednosti, ki jih prinaša uvajanje elektronskega poslovanja, bodisi posredne ali neposredne in se izražajo v večji kakovosti in učinkovitosti javnih storitev, hitrejšem in natančnejšem načinu dela, znižanju stroškov delovanja, večji odprtosti, odgovornosti in preglednosti delovanja ter večji enostavnosti, enotnosti in dostopnosti javnih storitev, vse skupaj ob upoštevanju vidikov varnosti in varstva osebnih podatkov.

Uresničitev te vizije vidimo v zagotavljanju odličnosti delovanja javne uprave z IKT in visoki stopnji uporabe e-storitev javne uprave ter razvoju zahtevnih integriranih in čezmejnih elektronskih storitev. Pomembne prvine pri izvajanju ciljev so centralne horizontalne elektronske storitve, inovativna orodja, skupni gradniki ter informacijska in komunikacijska infrastruktura, ki predstavljajo centralne horizontalne funkcije elektronskega poslovanja javne uprave. Uporaba centralnih horizontalnih funkcij bo institucijam javne uprave omogočila lažje in hitrejšo izvajanje vertikalnih projektov na vsebinskih področjih javne uprave.

5 STRATEŠKI CILJI

Strateški cilji SREP sledijo viziji in strateškemu izhodiščem ter določajo smeri delovanja pri realizaciji strategije in odgovarjajo na vprašanje, katere so prednostne smeri razvoja elektronskih storitev javne uprave v prihodnje. Združeni so v štiri poglobitve skupine:

- omogočiti uspešno in učinkovito delovanje javne uprave z elektronskim poslovanjem,
- povečati uporabo elektronskih storitev javne uprave,
- razviti skupne in integrirane storitve med vsebinskimi področji in med ravnmi uprave,
- zagotoviti elektronsko podporo pri vzpostavitvi enotnega trga ter čezmejnih storitev v EU in mednarodno.

5.1 OMOGOČITI USPEŠNO IN UČINKOVITO DELOVANJE JAVNE UPRAVE Z ELEKTRONSKIM POSLOVANJEM

Prvo področje strateških ciljev izpostavlja pomen uporabe elektronskega poslovanja kot ključnega orodja za zagotavljanje in večanje uspešnosti in učinkovitosti delovanja javne uprave. Pri uvajanju elektronskega poslovanja v delo javne uprave moramo vedno zagotavljati, da se izvajajo upravne

storitve po meri uporabnikov na zakonit in optimalen način. To pa pomeni racionalnost, gospodarnost, znižanje stroškov, varnost, pretočnost in prijaznost.

5.1.1 Povečati kakovost in učinkovitost poslovanja javne uprave

Mehanizmi elektronskega poslovanja bodo izboljšali delovanje javne uprave, tako da bo njeno poslovanje hitrejše, cenejše in bolj kakovostno.

5.1.2 Varnost poslovanja javne uprave

Varnost elektronskega poslovanja na vseh ravneh se bo razvijala in stalno prilagajala vedno večjim zahtevam zakonodaje in sledila dobrim praksam na tem področju.

5.1.3 Varstvo osebnih podatkov

Zagotavljanje varstva osebnih podatkov in vseh potrebnih postopkov ravnanja z osebnimi podatki se bo razvijalo in stalno prilagajalo zakonodaji in bo sestavni del elektronskega poslovanja pri vseh procesih, ki vključujejo zbiranje, obdelavo in hranjenje osebnih podatkov. Posebna pozornost bo namenjena ravnanju z občutljivimi osebnimi podatki.

5.1.4 Zanesljivost poslovanja javne uprave

Poslovnim procesom bo zagotovljena primerna zanesljivost in razpoložljivost delovanja informacijskih sistemov.

5.1.5 Povečati preglednost delovanja javne uprave in zaupanja v javno upravo

Elektronsko poslovanje bo sredstvo za povečanje zaupanja državljanov v storitve javne uprave, saj omogoča večjo preglednost poslovanja javne uprave za državljane in poslovne subjekte, pa tudi zaposlene v njej.

Z vključitvijo najširšega kroga uporabnikov v procese odločanja o trenutno pomembnih temah za državo bo omogočeno posredovanje pomembnih informacij, stališč in mnenj za izdelavo bolj sprejemljivih vladnih predlogov in politik.

5.1.6 Uporaba skupne centralne infrastrukture, gradnikov, rešitev in storitev

Skupna infrastruktura, gradniki, rešitve in storitve se bodo razvijali, posodabljali in bodo na voljo za uporabo v javni upravi ob zagotovljenih tehničnih, organizacijskih, kadrovske in finančnih pogojih. Omogočen bo lažji razvoj novih elektronskih storitev, čas za njihovo implementacijo bo krajši, stroški nižji, obenem pa bo zagotovljena interoperabilnost med vsemi udeleženci. V okviru skupne infrastrukture, gradnikov, rešitev in storitev bo v okviru možnosti zagotovljena podpora specifičnim zahtevam (npr. varnost, odzivnost) posamezne institucije.

Pri tem bo pomembno čim bolj izrabljati že razvite gradnike, kjer je to mogoče, in omogočiti integracijo obstoječih rešitev, gradnikov.

Pomembno je, da obstaja zavedanje o ponovni uporabi zbranih podatkov, metod, informacijskih rešitev in dokumentacije in da se vse navedeno omogoča, kjer je to primerno in mogoče.

5.1.7 Elektronsko poslovanje na podlagi prenovljenih poslovnih procesov in odpravljenih administrativnih ovir

Elektronske storitve bodo razvite na podlagi prenovljenih procesov in odpravljenih administrativnih ovir tako, da bodo prednosti in možnosti elektronskega poslovanja čim bolj izrabljene. Če bo potrebno, bo na podlagi prenovljenih procesov predlagana sprememba zakonodaje.

5.1.8 Izboljšati veščine za vodenje in upravljanje projektov elektronskega poslovanja

Za uspešno načrtovanje investicij in posledično večje zaupanje uporabnikov in politikov v stroko IKT se bo poglobljalo znanje na področju načrtovanja, vodenja in upravljanja uporabe IKT v javni upravi ob upoštevanju sprejetih smernic, standardov in metodologij.

Pri izvedbi in uvajanju elektronskih storitev bo zagotovljen prenos znanja in dobrih praks med institucijami javne uprave za učinkovito izrabo horizontalnih funkcij.

5.1.9 Skrbeti za okolje in manjšo porabo energije

Pri razvoju elektronskih storitev javne uprave in elektronskem poslovanju v javni upravi bo posebna pozornost usmerjena k energijsko učinkovitim rešitvam in uporabi sredstev, ki čim manj onesnažujejo okolje v skladu z načeli trajnostnega razvoja.

5.2 POVEČATI UPORABO ELEKTRONSKIH STORITEV JAVNE UPRAVE

Drugo strateško področje se posveča uporabnikom elektronskih javnih storitev. Dosedanje meritve uporabe elektronskih javnih storitev v Sloveniji in EU [15] so pokazale, da je uporaba elektronskih storitev zelo majhna v primerjavi s ponudbo. Zato so cilji tega strateškega področja usmerjeni k zmanjšanju razkoraka med ponudbo in uporabo elektronskih storitev javne uprave.

5.2.1 Ponuditi storitve visokega učinka v elektronski obliki

Pri razvoju elektronskih storitev bodo v ospredju storitve z močnim učinkom, ki pozitivno vplivajo na gospodarsko rast in dvig konkurenčnosti gospodarstva ter upoštevajo potrebe državljanov in poslovnih subjektov.

Storitve z močnim učinkom, ki temeljijo na poenostavljanju postopkov in podpori elektronske komunikacije med vsemi uporabniki, bodo zagotavljale prijazno okolje za poslovanje poslovnih subjektov in fizičnih oseb. Pri tem bo izvedena tudi podpora integraciji poslovnih procesov med javnim in zasebnim sektorjem, kar bo prispevalo k temu, da bo Slovenija postala ena bolj privlačnih držav za investicije zasebnega sektorja.

PRIMER: V i2010 Akcijskem načrtu e-uprave [9] je takšna storitev elektronskega javnega naročanja.

5.2.2 Zagotoviti proaktivnost in samodejnost izvajanja storitev

Izvajanje elektronskih javnih storitev bo uporabnikom bistveno olajšano. Razvoj elektronskih storitev bo temeljil na načelu proaktivnosti in samodejnem izvajanju tistih storitev, kjer uporabnikova udeležba ni potrebna. Temelj za to bo povečana izmenjava podatkov v okviru veljavne zakonodaje med uradnimi evidencami in informacijskimi sistemi ter poenostavitev postopkov.

5.2.3 Zagotoviti ustrezne kanale za komunikacijo državljanov in poslovnih subjektov z državo – večkanalni dostop

Dostop do elektronskih javnih storitev prek različnih kanalov bo spodbudil uporabo javnih storitev. Pri tem bo upoštevan celotni nabor kanalov od svetovnega spleta, mobilnih aparatov do informacijskih kioskov, centra za stike in t. i. zastopnikov, tj. pooblaščenih oseb, ki izvajajo elektronsko storitev v imenu uporabnika.

5.2.4 -Povečati zaupanje v uporabo elektronskih storitev

Temelj za uporabo elektronskih javnih storitev je zaupanje uporabnikov. To bo zagotovljeno z uporabo/vpeljavo najsodobnejših orodij za zanesljivo avtentikacijo in varno izmenjavo elektronskih podatkov, s celovitostjo podatkov ter z zagotavljanjem stalnega in varnega shranjevanja elektronskih dokumentov in podatkov.

5.2.5 Razvijati storitve na podlagi uporabniških zahtev

Pri razvoju novih elektronskih storitev bodo upoštevane tudi zahteve in potrebe državljanov, poslovnih subjektov in javnih uslužbencev. Zato se bodo izvajala obdobja merjenja uporabniških zahtev in potreb na podlagi skupne metodologije. Posebna skrb bo namenjena enostavnosti uporabe z vidika uporabnikov.

5.2.6 Zagotoviti čim večjo vključenost vseh uporabnikov

Pri razvoju novih elektronskih javnih storitev bo še posebej poskrbljeno za ranljive in zapostavljene skupine, ki doslej elektronskih storitev niso uporabljale oziroma ponudba javnih storitev doslej zanje ni bila primerna. Z novimi elektronskimi storitvami bo poskrbljeno za večjo vključenost teh družbenih skupin in tudi za izboljšanje njihovega družbenega položaja, kjer je to potrebno in mogoče.

5.2.7 Zagotoviti e-sodelovanje pri določanju politik in v postopkih odločanja

Uporabnikom bo omogočeno vključevanje v postopke odločanja in postopke oblikovanja politik z izrabo sodobnih orodij IKT. Uporabniki bodo imeli na voljo različna orodja za e-sodelovanje in vključevanje v javne razprave. Pri tem bo poskrbljeno za zagotovitev ustrezne varnosti in zasebnosti elektronske komunikacije.

5.2.8 Povečati zavedanje uporabnikov o elektronskih javnih storitvah

Zagotavljajo se bo informiranje uporabnikov glede možnosti uporabe elektronskih javnih storitev ter načinov in prednosti njihove uporabe. Glavni namen bo seznaniti uporabnike s ponudbo elektronskih javnih storitev in jih privabiti k njihovi uporabi. Uporabniki bodo lahko vplivali na razvoj novih in izboljšanje obstoječih storitev, kar bo predstavljalo dodatno spodbudo.

5.3 RAZVITI SKUPNE IN INTEGRIRANE STORITVE MED VSEBINSKIMI PODROČJI IN RAVNMI UPRAVE

Tretje področje strateških ciljev poudarja razvoj kompleksnih rešitev, ki zajemajo integracijo rešitev, ki so jih razvili različni vsebinski nosilci, in razvoj skupnih rešitev, ki združujejo več vsebinskih nosilcev. Za udejanjanje ciljev s tega strateškega področja je bistveno zagotavljanje interoperabilnosti med vsemi udeleženci in njihovimi rešitvami. Tesno sodelovanje vsebinskih nosilcev in nosilcev horizontalnih funkcij je predpogoj za razvoj skupnih in integriranih rešitev, tako da jih lahko uporabniki uporabljajo neodvisno od ponudnika storitve.

5.3.1 Zagotoviti interoperabilnost na zakonodajni, organizacijski, semantični in tehnični ravni

Za uspešen razvoj integriranih elektronskih storitev javne uprave bo odločilno upoštevanje interoperabilnosti na zakonodajni, organizacijski, semantični in tehnični ravni. Pri tem bodo vse institucije javne uprave pri razvoju integriranih storitev med različnimi vsebinskimi področji uporabljale skupne standarde, smernice, priporočila in navodila, kot so jih določile v Slovenskem interoperabilnostnem okviru (SIO).

Razvoj skupnih rešitev bo izhajal iz SIO.

5.3.2 Zagotoviti podporo in sodelovanje pri SIO

Vse institucije javne uprave bodo sodelovale pri določanju in izboru vsebin SIO. S sodelovanjem pri določanju vsebin se bodo institucije zavezale tudi k njihovem izvajanju pri razvoju lastnih elektronskih storitev.

5.3.3 Zagotoviti enkratni zajem podatkov pri fizičnih in pravnih osebah in čim večjo ponovno uporabo zbranih podatkov

Institucije javne uprave bodo podatke, ki so jih prejele od uporabnika, v okviru zakonskih pooblastil posredovale drugim institucijam, katerim bi sicer uporabnik moral sporočiti podatke. Na ta način bo uporabnik samo enkrat posredoval podatke javni upravi. Ravno tako bo mogoče zbrane podatke dati v uporabo ali posredovati drugi instituciji, ki take podatke potrebuje in ima zakonsko podlago za njihovo zbiranje, ne da bi pri tem ponovno obremenjevali uporabnika. Pri posredovanju osebnih podatkov in občutljivih osebnih podatkov bodo zagotovljeni varnost in vsi drugi postopki v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov in drugimi predpisi.

5.3.4 Prenos znanja glede uporabe horizontalnih funkcij

Razvoj elektronskega poslovanja zahteva veliko znanja in izkušenj. Pomanjkanje znanja in izkušenj predstavlja veliko tveganje za uspešno izvedbo projektov in uporabo elektronskih storitev. Ob predpostavki tesnega sodelovanja med institucijami javne uprave bo izveden prenos znanja glede uporabe preizkušenih horizontalnih funkcij.

5.4 ZAGOTOVITI ELEKTRONSKO PODPORO VZPOSTAVLJANJU ENOTNEGA TRGA TER ČEZMEJNIM STORITVAM V EU IN MEDNARODNO

To področje strateških ciljev je usmerjeno k spodbujanju razvoja elektronskega poslovanja med državami članicami EU. Politike EU dejavno usmerjajo razvoj elektronskega poslovanja med državami članicami in nas zavezujejo k izpolnitvi konkretnih ciljev, poleg tega tudi direktive EU prinašajo čedalje več zahtev po elektronski podpori izvajanja čezmejnih storitev kot npr. Direktiva o storitvah, Direktiva INSPIRE itd. Izpolnitev zahtev teh politik in direktiv je mogoča samo z namensko usmeritvijo naporov v razvoj čezmejnega elektronskega poslovanja.

5.4.1 Izpolnjevati usmeritve iz politik EU in mednarodnih politik s področja e-uprave

Evropska komisija dejavno usmerja politiko razvoja elektronskih javnih storitev [9]. Tudi ministrske deklaracije s področja e-uprave predstavljajo pomembno vodilo za nadaljnji razvoj elektronskih storitev v državah članicah. Slovenija bo zagotavljala uresničevanje ciljev iz naštetih dokumentov.

Poleg tega bo Slovenija igrala dejavno vlogo pri določanju prihodnjih politik EU s področja elektronskega poslovanja javne uprave in sodelovala v pripadajočih skupinah in programih EU (npr. podskupina i2010 eGovernment v okviru EUPAN ipd.) ter mednarodnih skupinah (npr. OECD).

Zagotovljen bo tudi prenos informacij in usmeritev med institucijami javne uprave.

5.4.2 Mednarodno priznanje slovenskih elektronskih storitev javne uprave

Slovenija je v letih 2006 in 2007 močno napredovala proti vrhu lestvic Evropske komisije, ki ponazarjajo zrelost elektronskih storitev javne uprave in s tem dosegla prepoznavnost v EU in tudi širše. Tudi v prihodnje si bomo prizadevali za mednarodno prepoznavnost slovenskih elektronskih storitev javne uprave in skrbeli za ohranitev položaja v samem vrhu omenjenih lestvic.

5.4.3 Omogočiti čezmejne elektronske storitve v EU

Slovenija se bo še dejavneje vključila v razvoj čezmejnih elektronskih storitev v EU in v sodelovanje v programih EU. Poleg tega bo pozornost usmerjena k dvostranskim in mednarodnim projektom in vsem naprednim poskusom uvedbe čezmejnih storitev.

PRIMER: Primeri takšnega sodelovanja so obsežni pilotni projekti s področja interoperabilnosti v EU iz programa Evropske komisije CIP PSP, IDABC (oz. njen naslednik ISA) in zagotavljanja predpisane evropske infrastrukture za prostorske informacije INSPIRE.

5.4.4 Uresničevati zahteve iz direktiv EU po elektronskem poslovanju

Okrepljene dejavnosti bodo usmerjene v uresničevanje zahtev iz direktiv in drugih dokumentov EU, ki spodbujajo razvoj elektronskega poslovanja, kot je npr. Direktiva o storitvah, Direktiva INSPIRE, načrt MASP (Electronic Customs Multi-Annual Strategic Plan), ki izhaja iz Odločbe št. 70/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. 1. 2008 o brezpapirnem okolju za carino in trgovino itd. Pri tem bo uporaba horizontalnih funkcij, med temi pa predvsem centralne infrastrukture, skupnih gradnikov in rešitev, pripomogla k hitrejšemu, uspešnejšemu in cenovno najboljšem možnem razvoju čezmejnih elektronskih storitev.

5.4.5 Zagotavljanje skladnosti z Evropskim interoperabilnostnim okvirjem (EIF)

Slovenija bo dejavno sodelovala pri posodabljanju Evropskega interoperabilnostnega okvira [10], Arhitekturnih smernic [13] in pripravi Evropske strategije interoperabilnosti [12] ter v nadaljevanju skrbela za njihovo uresničevanje na nacionalni ravni.

Predvsem pa bomo v prihodnje zagotavljali skladnost SIO z EIF, kjer je to smiselno in potrebno.

5.4.6 Vzpostavitev poskusnega okolja za delovanje inovativnih kompleksnih rešitev

Slovenija bo izkoristila visoko razvitost elektronskega poslovanja v javni upravi v smeri vzpostavljanja okolja za poskusno delovanje inovativnih kompleksnih rešitev elektronskega poslovanja.

6 UKREPI

Ukrepi za realizacijo SREP izhajajo iz njenih strateških ciljev in predstavljajo mehanizem za njeno uresničevanje. Ukrepi so razvrščeni glede na štiri poglavitne skupine strateških ciljev.

6.1 OMOGOČITI USPEŠNO IN UČINKOVITO DELOVANJE JAVNE UPRAVE Z ELEKTRONSKIM POSLOVANJEM

6.1.1 Uporaba centralnih horizontalnih funkcij

Institucije javne uprave bodo pri razvoju vertikalnih elektronskih storitev v največji možni meri izkoriščale centralne horizontalne funkcije. Uporaba horizontalnih funkcij se bo povečevala z njihovo primernostjo in promocijo med institucijami javne uprave. Vzpostavljala in zagotavljala se bo ustrezna razpoložljivost in zmogljivost (kapacitete) centralnih horizontalnih funkcij ter v okviru možnosti podpora posebnim potrebam institucij javne uprave.

6.1.2 Upoštevanje vplivov novih predpisov na elektronsko poslovanje

Pri pripravi novih predpisov bo pripravljalec upošteval usmeritve (nomotehnične smernice) in stanje na področju elektronskega poslovanja.

6.1.3 Podpora prenovi poslovnih procesov in odpravi administrativnih ovir

Projekti razvoja elektronskega poslovanja bodo vključevali prenovo poslovnih procesov in odpravo administrativnih ovir. Za poenotenje pristopa k prenovi poslovnih procesov in odpravi administrativnih ovir bodo pripravljeni metodologija in dobre prakse. Metodologija bo podpirala koncepta proaktivnosti in samodejnosti izvajanja storitev. Odprava administrativnih ovir bo zajemala tako poslovanje med javno upravo in uporabniki (G2C, G2B) kot poslovanje med institucijami (G2G).

6.1.4 Sprotno merjenje in ocenjevanje učinka uporabe IKT

Doseženi učinki uporabe IKT se bodo merili in ocenjevali z vidika doseganja uspešnosti in učinkovitosti. Na podlagi ocen bo mogoče izvajati ukrepe za izboljšanje, obenem pa bodo te predstavljale podlago za nadaljnje strateško odločanje glede izrabe IKT.

6.1.5 Uvajanje novih poslovnih modelov pri razvoju elektronskega poslovanja

Pri razvoju elektronskega poslovanja bodo v skladu z možnostmi uporabljeni novi poslovni modeli. Pripravljene bodo smernice za uporabo različnih poslovnih modelov, ki se bodo uporabljali pri vseh projektih. Poleg drugih modelov bo preučena možnost partnerstva med javnim in zasebnim sektorjem.

6.1.6 Dostop in ponovna uporaba podatkov iz uradnih evidenc ter izmenjava tovrstnih podatkov med institucijami

Uradne evidence bodo opredeljene kot primarni viri podatkov. Institucije, ki upravljajo primarne vire podatkov, bodo, ob upoštevanju zakonskih in varnostnih omejitev, za potrebe javne uprave zagotovile e-storitve izmenjave podatkov, za potrebe širše javnosti pa bo omogočen dostop do in ponovna uporaba podatkov iz uradnih evidenc v smislu tretjega odstavka 4. člena ZDIJZ. E-storitve bodo primarno zagotovile možnost prevzema posameznih sklopov podatkov iz evidenc v dejanskem času, dodatno pa še paketno pripravo podatkov za masovni prevzem. E-storitve bodo izvedene na transparenten način in z uporabo mehanizmov, ki zagotavljajo varnost in omogočajo nadzor povezovanja in odkrivanje zlorab.

6.1.7 Izboljšanje uporabe podatkov iz primarnih virov

Izboljšan bo proces izmenjave podatkov iz primarnih virov do sistemov, evidenc in institucij, ki te podatke uporabljajo. Vse institucije javne uprave bodo podatke za svoje evidence pridobivale in posodabljale iz primarnih virov po uradni dolžnosti na elektronski način skladno z zakonodajo. Za pridobivanje podatkov neposredno iz primarnega vira si bodo institucije javne uprave zagotovile zakonsko podlago. S poenostavljeno elektronsko izmenjavo podatkov med organi se bodo avtomatično pospešili tudi uradni postopki v okviru katerih institucije potrebujejo določene podatke iz evidenc, ki jih sicer vodi druga institucija (npr. izmenjava podatkov med organi v zvezi z vodenjem upravnih postopkov na podlagi 66. in 139. člena Zakona o splošnem upravnem postopku).

6.1.8 Zagotavljati zanesljivo in varno delovanje obstoječih sistemov

Ob razvoju novih elektronskih storitev se bo za uspešnost in učinkovitost poslovanja javne uprave vseskozi zagotavljalo zanesljivo in varno delovanje obstoječih informacijskih sistemov. Razvoj novih elektronskih storitev ne sme v nobenem primeru ogroziti zanesljivosti in varnosti obstoječih sistemov.

6.1.9 Zagotavljanje neprekinjenega poslovanja

Pri razvoju elektronskega poslovanja bodo vsebinski nosilci pripravili načrte neprekinjenega poslovanja za svoje procese. MJU bo zagotavljal izvajanje načrtov neprekinjenega poslovanja za kritično informacijsko infrastrukturo ter ostale načrte skladno z oceno ogroženosti.

6.1.10 Zagotavljanje skladnosti z ekološkimi usmeritvami EU

Pri nakupu in uporabi opreme IKT se bodo upoštevali zniževanje izpustov CO₂ pri izdelavi in delovanju, zniževanje porabe električne in hladilne energije, uporaba recikliranih materialov (kjer je mogoče) in daljša življenjska doba.

6.1.11 Sistemska ureditev prenosa izrabljene opreme IKT

Obstoječi postopki v zvezi z izrabljeno opremo IKT predstavljajo nepremostljive administrativne ovire. Pripravljen bo predlog poenostavljene sistemske ureditve tega področja, ki bo podlaga za spremembe zakonskih predpisov o delujoči in izrabljeni opremo IKT, ki je bila izločena iz uporabe.

6.2 POVEČATI UPORABO ELEKTRONSKIH STORITEV JAVNE UPRAVE

6.2.1 Razvijati elektronske storitve s poudarkom na uporabnosti in uporabniški prijaznosti

Uporabo elektronskih storitev je mogoče izboljšati tudi s prijaznejšimi in enostavnejšimi uporabniškimi vmesniki in storitvami. V ta namen bodo pri načrtovanju in razvoju novih elektronskih storitev v prvi vrsti upoštewane uporabniške izkušnje in uporabljene tehnike načrtovanja za njihovo izboljšanje.

6.2.2 Enotna vstopna točka za elektronske storitve

Povezave do vseh elektronskih storitev javne uprave bodo zagotovljene preko enotne vstopne točke. Da bi uporabnikom olajšali komunikacijo, bo oblikovana enotna vstopna točka za državljane in poslovne subjekte.

6.2.3 Vključevanje uporabnikov v razvoj elektronskih storitev

V razvoj elektronskih storitev javne uprave bodo državljani in poslovni subjekti vključeni preko mehanizmov e-sodelovanja. Uporabniki institucij, ki sodelujejo pri vzpostavitvi novih storitev, bodo v razvoj elektronskega poslovanja vključeni preko mehanizmov projektnega vodenja.

6.2.4 Merjenje zadovoljstva uporabnikov z elektronskimi storitvami

Izvajalo se bo obdobjno merjenje obsega uporabe in zadovoljstva uporabnikov z elektronskimi storitvami javne uprave. Za merjenje obsega uporabe in zadovoljstva bo pripravljena metodologija. Izsledki meritev bodo uporabljeni za izboljšave elektronskih storitev.

6.2.5 Smernice za razvoj vključujočega elektronskega poslovanja

Pripravljene bodo smernice za razvoj vključujočih elektronskih storitev. Smernice bodo posebej obravnavale družbeno ranljive in zapostavljene skupine. Upoštevana bodo priporočila W3C WAI za zagotovitev dostopnosti elektronskih storitev invalidom.

6.2.6 *Vključujoče vsebine elektronskega poslovanja*

Za družbeno ranljive in zapostavljene skupine, ki so manj vključene v elektronsko poslovanje, bodo pripravljene vključujoče vsebine. Družbeno ranljivim in zapostavljenim skupinam bodo prilagojeni promocija elektronskega poslovanja, javne dostopne točke in po potrebi usposabljanja za uporabo elektronskega poslovanja.

6.2.7 *Vpogled v stanje zadev in proaktivno obveščanje*

Preko enotne vstopne točke bo omogočen vpogled v stanje vseh elektronsko posredovanih lastnih zadev. Uporabniki bodo obveščani o zahtevanih dejanjih in spremembah v stanju zadev, če bodo to seveda želeli.

6.2.8 *Prilagodljiva in učinkovita podpora uporabnikom*

Na prvi ravni podpore bodo poenotene vstopne točke za stike z uporabniki storitev v javni upravi. Uporabniki bodo lahko izbirali komunikacijski kanal (telefon, elektronska pošta, spletne strani idr.), kjer bodo dobili vsa pojasnila o storitvah.

6.2.9 *Promocija elektronskih storitev javne uprave*

Med državljani in poslovnimi subjekti se bo povečala promocija elektronskih storitev javne uprave. Uporaba elektronskih storitev se bo posebej spodbujala med javnimi uslužbenci. Promocija se bo izvajala z uporabo sodobnih orodij IKT. Posebej bodo predstavljene prednosti elektronskih storitev, ki med drugim krepijo zaupanje v elektronsko poslovanje. Promocijske dejavnosti bodo prilagojene ranljivim in zapostavljenim skupinami, kar bo prispevalo k njihovemu vključevanju.

6.2.10 *Usposabljanje za uporabo elektronskih storitev javne uprave*

Izvajalo se bo usposabljanje za uporabo elektronskih storitev javne uprave za državljane, poslovne subjekte in javne uslužbenke. Za izvajanje bodo vzpostavljeni sodobni kanali (e-učenje na daljavo, multimedijški kanal ipd.)

6.2.11 *Elektronsko javno naročanje*

Elektronsko javno naročanje bo do leta 2010 na ravni, ki jo predvideva i2010 Akcijski načrt e-uprave EU [9].

6.2.12 *Organizacijski ukrepi za povečevanje uporabe elektronskih storitev*

Povečevanje uporabe elektronskih storitev se bo spodbujalo tudi z organizacijskimi ukrepi. Za uporabnika bo elektronski postopek izvedbe storitve v primerjavi s klasično izvedeno storitvijo enostavnejši, dostopnejši, hitrejši in/ali cenejši.

6.2.13 *Zagotavljanje dostopa do informacij javnega značaja in njihove ponovne uporabe*

Pri razvoju elektronskih storitev bodo z vidika zagotavljanja večjega dostopa do informacij javnega značaja v institucijah javne uprave in omogočanja ponovne uporabe tovrstnih informacij upoštevana

izhodišča Direktive o ponovni uporabi informacij javnega sektorja 2003/98/EC oziroma Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ), predvsem tudi načelo aktivnega razširjanja informacij. Preko pošiljanja informacij javnega značaja v svetovni splet se bo javnosti omogočil enostaven, neposreden in praviloma brezplačen dostop do informacij. Večina informacij javnega značaja, ki jih morajo institucije objavljati, bo na razpolago v elektronski obliki in dostopnih preko enotnega državnega portala e-uprava ali preko spletnih strani posameznih institucij, v sklopu katerih mora institucija objaviti tudi t.i. katalog svojih informacij javnega značaja, ki predstavlja pregled glavnih informacij s katerimi institucija razpolaga. Upoštevana bo tudi Konvencija Sveta Evrope o dostopu do uradnih dokumentov (*Council of Europe Convention on Access to Official Documents*). Glede ponovne uporabe geografskih podatkov bodo upoštevana tudi izhodišča INSPIRE Direktive.

6.3 RAZVITI SKUPNE IN INTEGRIRANE STORITVE MED VSEBINSKIMI PODROČJI IN RAVNMI UPRAVE

6.3.1 Vzpostavitev organizacije in operativnega delovanja Slovenskega interoperabilnostnega okvira

Do konca leta 2009 bo organizacijsko vzpostavljeno delovanje SIO. Predvideni nosilci nalog bodo pričeli z izvajanjem nalog in zagotovili potrebne podatke za SIO. Vse institucije javne uprave bodo pri razvoju elektronskega poslovanja upoštevale potrjena pravila SIO.

6.3.2 Vzpostavitev sveta za informacijsko varnost

Varnosti elektronskega poslovanja v javni upravi se posveča vedno večja pozornost, zato bo ustanovljen poseben svet za informacijsko varnost s potrebnimi podrejenimi organi. Svet bo sestavljen iz strokovnjakov s področja znotraj institucij javne uprave ali pa bo ustanovljen kot samostojni organ/agencija.

Svet bo skrbel za pripravo, uvedbo in nadzor nad izvajanjem varnostnih politik. Določal bo minimalne standarde za varovanje osebnih in drugih občutljivih podatkov znotraj informacijskih sistemov javne uprave. Skrbel bo za enotno politiko dodeljevanja dostopnih pravic do informacijskih sistemov, ki vsebujejo osebne ali druge občutljive podatke. Spremljal bo razvoj tehnologije in dobrih praks na tem področju. Skrbel bo za boljše zavedanje o pomenu informacijske varnosti med zaposlenimi v javni upravi. Obravnaval bo primere reševanja varnostnih dogodkov z namenom pridobivanja izkušenj in dobre prakse ter razširjal dobro prakso med institucijami javne uprave. Skrbel bo za ustvarjanje pogojev, ki bodo institucijam javne uprave omogočale učinkovito reševanje varnostnih dogodkov. Kjer bo potrebno, bo sodeloval s SI-CERT, organi pregona v RS ter širše v okviru EU.

6.3.3 Opredelitev vlog pri projektih na več vsebinskih področjih

Za projekte na več vsebinskih področjih, ki obsegajo razvoj skupnih in integriranih storitev in zahtevajo tesno sodelovanje med institucijami javne uprave, bodo določena pravila in vloge sodelujočih, tako da bodo projekti izpeljani na najboljši možni način. Posebej bo organizacijsko urejeno učinkovito ukrepanje ob neizpolnjevanju obveznosti posameznih institucij.

6.3.4 Vzpostavitev enotnega kataloga vseh storitev javne uprave

V okviru e-SJU bo vzpostavljen enoten katalog vseh storitev javne uprave na državni in lokalni ravni, ki bo temeljil na registru postopkov. Uporaba takšnega kataloga na vseh ravneh bo omogočila učinkovito izvajanje storitev in prilagajanje načina izvajanja uporabnikom.

6.3.5 Prenos znanja na področju horizontalnih funkcij

Pri projektih razvoja elektronskih storitev bo MJU izvajal okrepljen prenos znanja in izkušenj na področju horizontalnih funkcij. Posebna pozornost bo posvečena skupnim in integriranim storitvam na različnih vsebinskih področjih in različnih ravneh javne uprave.

6.3.6 Vzpostavitev spletne strokovne skupnosti za izmenjavo znanja in izkušenj v javni upravi

Vzpostavljen bo spletni portal po zgledu portala epractice.eu, kjer bodo institucije javne uprave objavljale svoje prispevke in iskale možnosti rešitev na področju elektronskega poslovanja. Spletni portal bo podpiral ostale standardne funkcionalnosti spletnih skupnosti, kot so forum, objava dogodkov in ostalo. Portal bo tesno povezan s portalom SIO.

6.3.7 Redna obdobja srečanja strokovnjakov informacijske stroke in uporabnikov informacijskih rešitev v javni upravi

Organizirana bodo redna obdobja srečanja strokovnjakov informacijske stroke in uporabnikov informacijskih rešitev v javni upravi. Srečanja bodo namenjena izmenjavi znanja in izkušenj ter usklajevanju pogledov na nadaljnji razvoj elektronskega poslovanja v javni upravi.

6.3.8 Raziskovalni program za področje elektronskega poslovanja v javni upravi

MJU bo pripravil vsebine in sodeloval pri izvedbi ciljnega raziskovalnega programa za področje elektronskega poslovanja v javni upravi.

6.4 ZAGOTOVITI ELEKTRONSKO PODPORO VZPOSTAVITVI ENOTNEGA TRGA TER ČEZMEJNIM STORITVAM V EU IN MEDNARODNO

6.4.1 Sodelovanje pri določanju prihodnjih politik EU s področja elektronskega poslovanja javne uprave

Za uresničevanje dejavne vloge pri določanju prihodnjih politik EU na področju elektronskega poslovanja javne uprave bodo izvedeni organizacijski ukrepi. Z njimi bo zagotovljena dejavnejša možnost sodelovanja institucij javne uprave in prenosa informacij v domače okolje.

6.4.2 Dejavno izvajanje usmeritev in politik EU

Javna uprava bo dejavno in v rokih izvajala usmeritve in politike EU na področju elektronskega poslovanja.

6.4.3 Prilagojene horizontalne funkcije za čezmejne storitve

Za potrebe podpore čezmejnim storitvam in izvajanja mednarodnih projektov bodo izvedene potrebne prilagoditve horizontalnih funkcij, ob upoštevanju pravil EU o čezmejnem elektronskem poslovanju, kjer obstajajo.

6.4.4 Priznavanje elektronskih identitet, izdanih v državah EU

Podprta bosta priznavanje in uporaba elektronskih identitet, ki so bile izdane v državah EU, pri elektronskih storitvah slovenske javne uprave, v okviru poenotenih pravil EU.

6.4.5 Širjenje informacij in znanja

Institucije javne uprave bodo na primeren način seznanjene z novimi usmeritvami in politikami EU na področju elektronskega poslovanja, z njihovim uresničevanjem na ravni EU in v Sloveniji ter potrebnimi dejavnostmi na ravni EU.

6.4.6 Podpora uresničevanju Direktive o storitvah, Direktive INSPIRE itd.

Slovenija bo dejavno sodelovala pri izpolnjevanju zahtev po elektronskem poslovanju iz Direktive o storitvah ter izgradnji in posodabljanju Evropskega okvira za prostorske informacije in sodelovala pri pripravi obveznih predpisov za izvajanje direktive INSPIRE ter v nadaljevanju skrbela za njegovo uresničevanje na nacionalni ravni.

6.4.7 Podpora uresničevanju Odločbe o brezpapirnem okolju za carino in trgovino

Slovenija bo dejavno sodelovala pri izpolnjevanju zahtev po elektronskem poslovanju iz Odločbe št. 70/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. 1. 2008 o brezpapirnem okolju za carino in trgovino ter skrbela za njeno uresničevanje na nacionalni ravni.

6.5 ZAGOTAVLJANJE HORIZONTALNIH FUNKCIJ

Horizontalne funkcije prispevajo k uresničevanju vseh štirih skupin strateških ciljev. Ob zagotovljenih tehničnih, organizacijskih, kadrovskih in finančnih pogojih bodo horizontalne funkcije na voljo vsem institucijam javne uprave za uporabo pri njihovih vsebinskih (vertikalnih) projektih. V nadaljevanju so opisane horizontalne funkcije, ki jih prikazuje Slika 1, pri vsaki horizontalni funkciji pa so navedeni konkretni ukrepi za realizacijo SREP.

6.5.1 Strateško upravljanje e-poslovanja

Določitev organizacijskih okvirov informatike v javni upravi

Za javno upravo bo izdelan pregled kadrovskega stanja na področju informatike, pridobljene pa bodo tudi mednarodne primerjave. Na podlagi ugotovitev bodo pripravljene kadrovske normative in predlogi za dopolnitev sistemske ureditve področja zaposlovanja v informatiki. Predlogi bodo zajemali tudi rešitve glede izvajanja dežurstev.

6.5.2 Poročanje za proračun za področje IKT

Ministrstvo za javno upravo v skladu z Zakonom o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin (Uradni list RS, št. 14/2007) upravlja s sistemom za vodenje podatkov, na podlagi katerih se izdelata Letni načrt stvarnega premoženja in Načrt informatizacije za proračunsko leto. Na podlagi tako pridobljenih podatkov se vsako leto pripravi Analiza skupnega načrta informacijske opreme državnih organov, ki jo sprejme Vlada RS.

Dopolnitev pravil finančnega poslovanja pri projektih elektronskega poslovanja

Proračunska sredstva za projekte elektronskega poslovanja, ki so opredeljeni v načrtih razvojnih programov, ne bodo zajeta v prerezporejanje oz. zmanjševanje sredstev ter ne bodo omejena z letno omejitvijo porabe. Obravnavana bo uvedba dodatnih kontov za izrecno beleženje stroškov razvojnega vzdrževanja namenske programske opreme.

6.5.3 Skupna javna naročila na področju IKT

Skupne nabave in vzdrževanje na področju informacijske tehnologije

MJU bo izvajal krovne postopke za javna naročila (okvirni sporazumi) na področjih informacijske tehnologije, kjer je to smiselno. MJU na podlagi sklepov Vlade RS izvaja skupna javna naročila na področju IKT, ki so obvezujoča za vse organe.

Uporaba načela gospodarnosti pri izvajanju javnih naročil za potrebe nadgradenj in vzdrževanja IKT

Pri izvajanju postopkov javnega naročanja za potrebe nadgradenj in vzdrževanja IKT bo upoštevana gospodarnost (skupni stroški lastništva) glede na obstoječo IKT.

6.5.4 Skupne metodologije in politike

Projekti razvoja elektronskega poslovanja morajo upoštevati enotne standarde interoperabilnosti in priporočila za enotno arhitekturo e-uprave. V ta namen se pripravljajo skupne metodologije in politike, ki bodo služile kot vodila pri nadaljnjem razvoju elektronskih storitev. Primer skupnih metodologij in politik so SIO, enotna arhitektura, informacijsko varnostna politika in drugo.

Informacijska varnostna politika

MJU bo pripravil enotno informacijsko varnostno politiko, ki jo bodo izvajale in uporabljale vse institucije javne uprave. Informacijska varnostna politika bo vključevala varnostne politike na vsebinskem, organizacijskem in tehnološkem področju.

Uporaba odprtih standardov

Pri razvoju horizontalnih funkcij in elektronskega poslovanja v javni upravi bodo uporabljeni odprti standardi ob pogoju zmanjševanja skupnih stroškov lastništva. Z odprtimi standardi bo zagotovljena večja neodvisnost od dobaviteljev in povezljivost rešitev.

Objava skupnih centralnih gradnikov

Skupni centralni gradniki bodo objavljeni in dokumentirani na portalu SIO.

Presoja vplivov na zasebnost

Pred izvedbo projektov, ki bodo imeli pomemben vpliv na raven varstva osebnih podatkov, ki se obdelujejo v javni upravi, bo izvedena presoja vplivov na zasebnost oziroma pridobljeno mnenje

državnega nadzornega organa za varstvo osebnih podatkov. Metodologijo za presojo vplivov na zasebnost bo pripravil Informacijski pooblaščenec RS.

Pravila dolgoročne hrambe dokumentarnega in arhivskega gradiva v elektronski obliki

Razvoj elektronskega poslovanja v javni upravi bo usklajen s pravili dolgoročne hrambe dokumentarnega in arhivskega gradiva v elektronski obliki. Politiko izvajanja dolgoročne hrambe dokumentarnega in arhivskega gradiva v elektronski obliki pri ustvarjalcih ter z njo povezanimi dejavnostmi do vključno izročitve arhivskega gradiva pristojnim arhivom bo pripravil Arhiv RS.

Politike avtentikacije in digitalnega podpisa

MJU bo pripravil politiko za enotno avtentikacijo, politiko digitalnega podpisa in politiko za overjanje digitalnega podpisa.

Povezava uveljavitve zakonodaje z možnostjo razvoja elektronskih storitev

Opredelitev roka za uveljavitev zakonodaje, ki uvaja nove elektronske storitve, bo določena s prehodnimi določbami ob upoštevanju potrebnega časa za razvoj novih elektronskih storitev. Dejanska uveljavitev zakonodaje je vezana na potrditev tehnične ustreznosti elektronskih storitev, ki so podlaga za izvajanje zakonodaje.

Uporaba sodobnih učinkovitih razvojnih metodologij

Pri razvoju elektronskega poslovanja bodo uporabljene sodobne razvojne metodologije, ki se sicer uporabljajo pri razvoju odprtokodnih rešitev (priporočila EIF 2.0). Uporabljeni bodo agilne razvojne metodologije, skupni repozitoriji izvorne kode in procesi zgodnje integracije.

Metodologija ocenjevanja vrednosti projektov in analize stroškov in koristi

Za projekte razvoja elektronskega poslovanja bo uporabljena enotna metodologija ocenjevanja vrednosti projektov. Sestavni del odločanja za razvoj elektronskih storitev bo analiza stroškov in koristi, ki bo prilagojena projektom elektronskega poslovanja v javni upravi.

Metodologija vodenja projektov v državni upravi, projekti IT (MVPDU-IT)

MVPDU-IT bo prenovljena in dopolnjena v skladu s potrebami projektov razvoja elektronskega poslovanja. Prenovljena MVPDU-IT se bo uporabljala kot podlaga za organizacijo in vodenje projektov razvoja elektronskega poslovanja.

Priporočila in dobre prakse za postavitve lokalne IKT

MJU bo pripravil primere standardnih postavitve lokalnega okolja in prenosnih naprav ob upoštevanju dobrih praks s področja informacijske varnosti, učinkovitosti delovanja in enostavnosti vzdrževanja.

6.5.5 Skupni predstavitveni del

Skupni predstavitveni del so rešitve, ki omogočajo objavo elektronskih storitev javne uprave na spletu. Primer skupnega predstavitvenega dela je portal e-uprava.

Vzpostavitev nacionalnega prostorskega geoportala

V podporo medopravilnosti na področju prostorskih podatkov bo v okviru nacionalne infrastrukture za prostorske podatke vzpostavljen prostorski portal (geoportal), ki bo omogočal dostop do prostorskih informacij, metapodatkov in podatkov na enem mestu. Infrastruktura za prostorske podatke bo usklajena s SIO in INSPIRE.

6.5.6 Skupne aplikacijske rešitve

Skupne aplikacijske rešitve (SPIS ipd.) so namenjene vsem institucijam javne uprave. Skupne aplikacijske rešitve znižujejo stroške skupnega lastništva, povečujejo interoperabilnost in zvišujejo stopnjo integriranega elektronskega poslovanja.

Elektronski računi

Za celotno javno upravo bo razvita skupna aplikacijska rešitev elektronski računi. Skupna aplikacijska rešitev elektronski računi bo pokrivala splošne potrebe, ne pa posebnih potreb posameznih institucij. Institucije, ki slednje imajo, jih bodo pokrile same. Institucije javne uprave bodo po prehodnem obdobju uporabljale le še elektronske račune in s tem vzpodbudile uporabo elektronskih računov v gospodarstvu. Skupna aplikacijska rešitev za elektronske račune bo povezana ali vključena v rešitev MFERAC, katerega nosilec je Ministrstvo za finance.

6.5.7 Skupni centralni gradniki

Pri razvoju skupnih centralnih gradnikov bo še posebej zagotavljana neodvisnost od posameznega zunanjega izvajalca. S ključnimi znanji za razvoj in vzdrževanje skupnih gradnikov bodo razpolagali zaposleni pri upravljavcu gradnika. Skupni centralni gradniki e-storitev so ključnega pomena za hitrejšo, cenejšo in enotnejšo gradnjo e-storitev. Nabor teh že obstaja in se tudi uporabljajo. Primeri skupnih centralnih gradnikov so e-plačilo, enotna prijava, e-podpis, e-overjanje in drugi.

E-hramba

MJU bo razvil skupni gradnik e-hramba, ki bo skladen z zahtevami ZVDAGA o kratko- in dolgoročni hrambi dokumentarnega in arhivskega gradiva v elektronski obliki do izročitve arhivskega gradiva pristojnim arhivom. Omogočeno bo overjanje uporabnikov e-hrambe ter zagotovljeno ohranjanje celovitosti, trajnosti, dostopnosti in uporabnosti hranjenega gradiva oz. njegove vsebine skladno s politikami izvajanja hrambe, ki jih bo pripravil Arhiv RS, in navodili, ki jih ustvarjalcem arhivskega gradiva izdajajo pristojni arhivi.

E-plačila

MJU bo na obstoječem skupnem gradniku e-plačila razširil nabor plačilnih sredstev (drugi ponudniki mobilne telefonije, spletne banke).

Enotno številčenje zadev

MJU bo preučil možnost razvoja skupne storitve za enotno številčenje zadev v javni upravi.

Enotna avtentikacija in avtorizacija

Za storitve javne uprave bo zagotovljena enotna avtentikacija in avtorizacija. Uporabniki bodo uporabljali elektronski identifikator in mehanizem avtentikacije ne glede na vrsto storitve. Mehanizem avtorizacije bo zagotavljal, da bodo na podlagi izbranega identifikatorja dostopali le do tistih storitev, za katere bo izbrani identifikator predstavljal ustrezno stopnjo zaupanja. S ponudbo elektronskih identifikatorjev ter mehanizmi avtentikacije in avtorizacije bo zagotovljena varnost, ki bo podlaga za ustvarjanje zaupanja pri uporabnikih. V okviru izvedbe strategije bodo preučene prednosti uvedbe elektronske osebne izkaznice.

Overjanje digitalno podpisanih dokumentov

MJU bo razvil skupni gradnik za overjanje digitalno podpisanih dokumentov.

E-vročanje

Preučena bo možnost zagotavljanja celotne storitve e-vročanja na MJU. Skladno z izsledki ustrezne analize se bo odločilo o razvoju skupnega gradnika za elektronsko vročanje na MJU, ki bo podpiral storitev e-vročanja neodvisno od zunanjih institucij.

E-pooblaščenje

MJU bo razvil skupni gradnik za e-pooblaščenje državljanov in poslovnih subjektov za opravljanje elektronskih storitev javne uprave.

6.6 VERTIKALNI UKREPI ELEKTRONSKEGA POSLOVANJA

Institucije javne uprave bodo pripravile ukrepe za uresničevanje elektronskega poslovanja na svojem vsebinskem področju. Priprava in usklajevanje ukrepov bodo vključeni v pripravo in redno posodabljanje akcijskega načrta.

PRILOGE

7 POJMOVNIK

7.1 POJMI

Avtentikacija	Avtentikacija je ugotavljanje istovetnosti (identitete) uporabnika. Najnižja raven zagotavljanja varnosti sistema je prijava uporabnika z uporabniškim imenom in geslom, najvišja raven pa se zagotavlja z digitalnim potrdilom in uporabo pametnih kartic.
Avtorizacija	Avtorizacija se nanaša na: • Dovoljenje avtenticiranemu uporabniku za izvajanje opredeljenih dejavnosti ali uporabo opredeljenih storitev in rutin. • Proces, ki z vrednotenjem ustreznih pravic določa, ali avtenticiran uporabnik lahko dostopa do določenih virov. Potem, ko je uporabnik avtenticiran, je lahko tudi avtoriziran za različne vrste dostopa ali dejavnosti, glede na to, kdo je uporabnik, kakšen položaj ima v službi ali glede na druge vidike varnostne politike.
E-arhiviranje	E-arhiviranje zajema postopke prevzemanja arhivskega gradiva v pristojne arhive, izvedbo dolgoročne hrambe v pristojnih arhivih v skladu s trenutno veljavno zakonodajo ter omogoča učinkovito upravljanje in uporabo tega gradiva.
E-hramba	E-hramba zajema izvajanje kratkoročne (do 5 let) in dolgoročne (nad 5 let) hrambe dokumentarnega in arhivskega gradiva pri ustvarjalcih tega gradiva oz. njihovih pravnih naslednikih, pri čemer mora biti ves čas zagotovljeno ohranjanje vsebine gradiva na način, da se zagotovijo dostopnost, uporabnost, avtentičnost in celovitost vsebine v skladu z ZVDAGA.
Elektronski arhiv	Elektronski arhiv je okolje, ki ga za izvajanje e-arhiviranja zagotavljajo Arhiv RS in drugi pristojni arhivi. Elektronski arhivi so kompleksni sistemi za dolgoročno hranjenje elektronskih zapisov. Poleg ohranjanja berljivosti in veljavnosti elektronsko ustvarjenih zapisov elektronski arhivi rešujejo težave upravljanja z arhiviranimi zapisi.
E-osebna izkaznica	E-osebna izkaznica je identifikacijski dokument, ki združuje klasično osebno izkaznico in čip z digitalnimi potrdili ter posledično omogoča

	izkazovanje istovetnosti v fizičnem in elektronskem svetu.
E-vključenost	E-vključenost pomeni vključevanje in uporabo IKT za doseganje ciljev širše vključenosti. Usmerjena je k sodelovanju posameznikov in skupnosti na najrazličnejših področjih informacijske družbe. Politika e-vključenosti teži k zmanjšanju vrzeli med uporabo IKT in podpiro uporabi IKT, s čimer se odpravlja izključenost ter izboljšujejo gospodarski učinki, zaposlitvene priložnosti, kakovost življenja, družbeno sodelovanje in povezovanje.
Javna uprava, institucije javne uprave	Izraza javna uprava in institucije javne uprave se v strategiji uporabljajo za poenostavljeno in kratko poimenovanje organizacijskega obsega SREP. Omenjena izraza izključno za potrebe strategije obsegata državno upravo, pravosodne organe RS, uprave samoupravnih lokalnih skupnosti ter določene javne zavode, sklade in agencije na ravni države (npr. ZPIZ, ZZSZ, ZRSZ). Pomen izraza javna uprava je lahko v kontekstu drugih gradiv drugačen.
Kvalificirano digitalno potrdilo	Kvalificirano digitalno potrdilo imetniku omogoča njegovo zanesljivo identifikacijo, kar je v elektronskem svetu druga možnost glede na običajna sredstva identifikacije posameznika, kot so npr. osebna izkaznica, potni list ipd. Računalniški sistemi in aplikacije, ki izvajajo identifikacijo, imetnika enolično identificirajo, kar preprečuje možnost zamenjav identitete ali podobnih tehničnih zlorab.
Namenska programska oprema	Namenska programska oprema je tista programska oprema, ki je razvita za znanega naročnika po njegovih specifikacijah. Uporabno vrednost namenske programske opreme se lahko oceni s stroškom, ki nastane, če ta ne deluje ali deluje nepravilno.
Nomotehnične smernice	Nomotehnične smernice so splošna strokovna osnova, pripomoček in instrument za pripravo besedil osnutkov oziroma predlogov pravnih predpisov.
Odprti standardi	Odprti standardi ustrezajo naslednjim minimalnim zahtevam: • standard prevzame in vzdržuje neprofitna organizacija, njegov nadaljnji razvoj temelji na osnovi odprtih odločitvenih postopkov, ki so dostopni vsem zainteresiranim strankam; • standard je javno objavljen, njegova specifikacija je bodisi prosto dostopna bodisi je treba zanjo plačati minimalno nadomestilo. Standard se lahko prosto prepisuje, razpošilja in uporablja, vse brezplačno oziroma za malenkostno nadomestilo; • standard je nepreklicno dostopen brez licence oziroma brez nadomestila avtorju; • pri uporabi ali ponovni uporabi standarda ni nobenih omejitev.

Razvojno vzdrževanje	Razvojno vzdrževanje so vsi posegi v namensko programsko opremo, ki so potrebni za to, da ta oprema ohranja ali povečuje uporabno vrednost.
Vsebinsko področje	Z vsebinskim področjem je mišljeno določeno družbeno področje, na katerem izvajajo svoje naloge institucije javne uprave na državni in krajevni ravni. Na določenem vsebinskem področju izvajajo svoje naloge različni organi na državni in krajevni ravni.

7.2 KRATICE

AN	Akcijski načrt e-uprave
CA	Certification Authority
CIS	centralni informacijski sistem za sprejem vlog, vročanje in obveščanje
CRP	Centralni register prebivalstva
CVI	Center Vlade RS za informatiko
DEUP	Direktorat za e-upravo in upravne procese
DZ	Državni zbor
e-SJU	elektronske storitve javne uprave
EU	Evropska unija
G2B	elektronsko poslovanje med poslovnimi subjekti in javno upravo
G2C	elektronsko poslovanje med državljani in javno upravo
G2G	elektronsko poslovanje znotraj javne uprave
HKOM	hitro komunikacijsko omrežje v državni upravi
IDAbc	Interoperable Delivery of European eGovernment Services to Public Administrations, Businesses and Citizens
IKT	informacijska komunikacijska tehnologija
INSPIRE	infrastruktura za prostorske informacije v Evropi (INfrastructure for SPatial InfoRmation of Europe)
JU	javna uprava
JZP	javno zasebno partnerstvo
LN	Lotus Notes
MJU	Ministrstvo za javno upravo
MRVL	Register vozil in prometnih listin
MVPDU-IT	Metodologija vodenja projektov v državni upravi za področje informacijske tehnologije

NIC	nadomestni informacijski center
NRP	načrt razvojnih programov
NVO	nevladna organizacija
OA	odprava administrativnih ovir
PDC	podatkovni center
PKEU	Projektna koordinacija e-uprave
PKI	infrastruktura javnih ključev
PPP	Public Private Partnership
PPP	Programsko-projektna pisarna
RPE	Register prostorskih enot
SEP-2010 (2004)	Strategija e-poslovanja v javni upravi RS za obdobje od 2006 (2001) do 2010 (2004)
SIO	Slovenski interoperabilnostni okvir
SPIS	Informacijski sistem za podporo pisarniškemu poslovanju v javni upravi
SREP	Strategije razvoja elektronskega poslovanja ter izmenjave podatkov iz uradnih evidenc
SVZ	Služba Vlade RS za zakonodajo
UE	upravna enota
VEM	vse na enem mestu
TSA	Time Stamping Authority
ZDIJZ	Zakon o dostopu do informacij javnega značaja
ZDU	Zakon o državni upravi
ZEPEP	Zakon o elektronskem poslovanju in elektronskem podpisu
ZPIZ	Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
ZRSZ	Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
ZVDAGA	Zakon o varstvu arhivskega in dokumentarnega gradiva ter arhivih
ZZZS	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

8 STRATEŠKA IZHODIŠČA

8.1 VPLIV STRATEŠKIH DOKUMENTOV IN PROGRAMOV V SLOVENIJI

V nadaljevanju so na kratko predstavljeni slovenski strateški dokumenti in programi ter njihovi cilji, ki imajo pomemben vpliv na razvoj informacijske tehnologije in elektronskih storitev ter posledično tudi na izmenjavo podatkov iz uradnih evidenc.

8.1.1 *Strategija e-uprave Republike Slovenije za obdobje od 2006 do 2010 – SEP 2010*

SEP-2010 se osredotoča predvsem na uporabnika storitev uprave in na njegovo zadovoljstvo, h kateremu bo pripomoglo bolj kakovostno in učinkovito poslovanje v javni upravi ter bolj odprto in pregledno delovanje javne uprave.

Uveljavljene strateške usmeritve so: e-uprava po meri uporabnikov, vse na enem mestu, enostavno, enotno, kakovostno, pregledno, varno, kjerkoli in kadarkoli, hitro, učinkovito in poceni, osebno in za vse, znanje in usposobljenost, soodločanje – e-demokracija.

8.1.2 *Strategija razvoja informacijske družbe v Sloveniji – si2010*

Glavni cilj Strategije razvoja informacijske družbe v Sloveniji – si2010 je razvoj informacijske družbe, ki bo pomembno vplivala na povečanje inovativnosti in konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, povečanje števila delovnih mest z visoko dodano vrednostjo, dvig kakovosti življenja ter na enakomeren regionalni razvoj. Inovativnost in razvoj na področju informacijske družbe se osredotočata predvsem na inovativnost v tehnološko razvojnem, organizacijskem in poslovnem smislu.

Skupni strateški cilji strategije si2010 so razdeljeni na tri področja, in sicer:

- enotni evropski informacijski prostor in Slovenija, ki zajema širokopasovno dostopnost, prehod z analogne na digitalno radiodifuzijo in e-poslovanje;
- inovacije in vlaganje v IKT, ki zajema znanstvenoraziskovalno infrastrukturo, vzpostavitev tehnoloških platform, razvoj svetovno konkurenčnih inovativnih izdelkov in storitev, podpora razvoju odprtokodnih rešitev in spodbujanje sodelovanja v evropskih programih;
- vključujoča informacijska družba in kakovost življenja, ki zajema e-vsebine, e-izobraževanje, e-kulturo, e-zdravje, e-upravo, e-pravosodje, e-promet, e-prostor, javno dostopne točke ter e-vključenost in e-dostopnost.

8.1.3 *Strategija razvoja Slovenije*

V Strategiji razvoja Slovenije so opredeljeni vizija in cilji razvoja Slovenije ter pet razvojnih prednostnih nalog, ki predstavljajo najpomembnejša področja delovanja:

- konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast,
- učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta,
- učinkovita in cenejša država,
- moderna socialna država in večja zaposlenost,

- povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja.

8.1.4 Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023

Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023 na področju e-uprave izpostavlja predvsem področji zdravja in pravosodja.

Projekt e-zdravje pomeni izvajanje konceptov e-Europe in e-Health, ki ju je sprejela Evropska unija in predvideva izboljšanje kakovosti življenja državljanov EU pri zdravju s širšo uporabo komunikacijskih in informacijskih sredstev.

Na področju pravosodja se bo izvedel projekt modernizacije zastarele programske opreme, na kateri so osnovani informacijski sistemi pravosodnih organov za uvajanje sodobnih informacijskih povezav. Uvedba e-pravosodja bo omogočala elektronsko poslovanje pravosodnih organov v vseh delih sodnih postopkov ter sodnega registra in zemljiške knjige, tako z državljani in zasebnim sektorjem kot tudi z organi javne uprave.

8.1.5 Strategija razvoja širokopasovnih omrežij v Republiki Sloveniji

Strategija razvoja širokopasovnih omrežij podrobneje opredeljuje razvoj širokopasovnih omrežij v kontekstu Strategije razvoja informacijske družbe v Sloveniji – si2010.

Opredeljuje naslednje cilje: širokopasovna infrastruktura mora omogočati vsem prebivalcem Slovenije širokopasovni dostop, vsem raziskovalnim in izobraževalnim ustanovam, kulturnim ustanovam, predvsem pa knjižnicam in muzejem, ter vsem zdravstvenim ustanovam mora biti omogočena 100-odstotna širokopasovna povezljivost ter njihovim zaposlenim omogočeno delo od doma, udeležencem v izobraževalnih procesih pa dostop do izobraževalnih vsebin na svetovnem spletu in do storitev učenja na daljavo, vsem podjetjem mora biti omogočena 100-odstotna širokopasovna povezljivost, zaposlenim v gospodarstvu pa omogočati delo od doma, vse ustanove javne uprave pa morajo biti vključene v varno širokopasovno državno informacijsko omrežje HKOM.

Za uresničitev teh ciljev so potrebni naslednji ukrepi: zagotavljanje konkurence, pospeševanje razvoja omrežij in storitev z gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij, spodbujanje gradenj brezžičnih širokopasovnih omrežij, dejavnejša vloga lokalne samouprave, zakonska obveznost zagotovitve širokopasovnega omrežja za vse prebivalstvo in drugi ukrepi.

8.2 VPLIV STRATEŠKIH DOKUMENTOV IN PROGRAMOV NA RAVNI EU

8.2.1 Manchestrska ministrska deklaracija

Novembra leta 2005 se je v Manchesteru odvijala ministrska konferenca, na kateri je bila sprejeta ministrska deklaracija, v kateri so zapisane spodaj navedene usmeritve razvoja e-uprave do leta 2010.

1. Vključenost vseh državljanov v e-upravo:
 - a. vsi državljani, vključno s tistimi, ki so v socialno neugodnem položaju, bodo deležni glavnih prednosti, ki jih prinaša e-uprava;
 - b. evropske javne uprave bodo z inovativno uporabo IKT vsem uporabnikom omogočile lažji dostop do javnih informacij in storitev. Doseženo bo večje zaupanje javnosti, večje zavedanje o prednostih e-uprave in izboljšanje znanj ter podpore.

2. Uspešna in učinkovita uprava s pomočjo rešitev in storitev e-uprave:
 - a. e-uprava bo z javnimi storitvami prispevala k velikemu zadovoljstvu uporabnikov;
 - b. e-uprava bo zmanjšala administrativne ovire, s katerimi se zdaj soočajo poslovni subjekti in državljani;
 - c. javna uprava bo z uporabo IKT dosegla precejšnje prihranke in povečala svojo učinkovitost;
 - d. evropske uprave bodo z uporabo IKT povečale transparentnost in odgovornost pri delovanju (kjer je to mogoče in ustrezno).
3. Zagotavljanje storitev visoke dodane vrednosti za uporabnike:
 - a. institucije javne uprave v EU bodo 100-odstotno pripravljene izvajati javne nabave na elektronski način, kjer bo to zakonsko dovoljeno. Tako bodo ustvarjeni pogoji za razvoj bolj konkurenčnega in bolj transparentnega enotnega trga javnih naročil za vse poslovne subjekte, ne glede na njihovo velikost ali območje dejavnosti;
 - b. vsaj 50 % javnih nabav, ki bodo presegale evropske vrednostne pragove, bo izvedenih po elektronski poti;
 - c. v obdobju od 2006 do 2010 bodo države članice usmerile svoje napore v zagotavljanje storitev, ki bodo pripomogle k uresničevanju lizbonske agende.
4. Pomembni dejavniki in pogoji, ki bodo omogočali e-upravo v začrtanih smereh:
 - a. do leta 2010 bodo evropski prebivalci in poslovni subjekti lahko koristili prednosti varnostnih mehanizmov elektronske identifikacije, s pomočjo katerih bodo uporabniki lažje dostopali do vsebin, hkrati pa bodo ti mehanizmi upoštevali predpise na področju varstva podatkov. Te mehanizme bodo omogočile posamezne države članice in bodo zanje tudi odgovorne, prepoznani pa bodo v celotni EU;
 - b. do leta 2010 se bodo države članice dogovorile o ogrođju, ki bo služilo kot zgled in kot praktično uporabno ogrođje v primerih, ko je smiselno uporabiti avtenticirane elektronske dokumente v EU.

8.2.2 Lizbonska ministrska deklaracija

Lizbonska ministrska deklaracija je nastala leta 2007, v njej pa so med drugim zapisani tudi koraki, ki bodo pripomogli k uresničevanju ciljev iz manchestrske ministrske deklaracije. Prednostna področja, ki jih je treba spremljati, so:

- **medresorska interoperabilnost** – do leta 2008 bodo države članice pripravile seznam prednostnih področij storitev z visoko dodano vrednostjo, z namenom nadaljnjega razvoja na vseevropski ravni, s podporo programov EU;
- **zmanjšanje administrativnih ovir** – do leta 2008 bodo države članice pripravile poročilo o dosežkih na področju storitev e-uprave, ki so znatno prispevali k zmanjšanju administrativnih ovir; države bodo opredelile in določile prednostne naloge projektov e-uprave, ki bodo v prihodnosti pripomogle k zmanjšanju administrativnih ovir, še posebej za mala in srednja podjetja;
- **vključujoča e-uprava** – do leta 2008 bodo države članice opredelile in izmenjale podatke o pobudah e-uprave, ki obravnavajo potrebe tistih ljudi, ki so v neugodnem položaju in so potencialno izključeni iz e-uprave;

- **transparentnost in sodelovanje** – do leta 2008 bodo države članice opredelile in izmenjale podatke o nacionalnih pobudah, ki bodo omogočile okrepljeno uporabo elektronskih sredstev za namen sodelovanja v javnih razpravah.

8.2.3 *i2010 Strategija informacijske družbe EU*

V okviru Strategije informacijske družbe EU so izpostavljene tri prednostne naloge za evropsko informacijsko družbo in medijske politike, in sicer:

- **vzpostavitev enotnega evropskega informacijskega prostora**, ki mora na začetku odgovoriti na štiri izzive digitalnega zbliževanja (hitrost, bogata vsebina, interoperabilnost in varnost);
- **povečanje inovacij in investicij v raziskave IKT** za spodbujanje rasti ter nastanek več in boljših delovnih mest;
- **vzpostavitev vseobsegajoče evropske informacijske družbe**, ki spodbuja rast in zaposlovanje na način, ki je skladen s trajnostnim razvojem in daje prednost boljšim javnim storitvam in kakovosti življenja.

8.2.4 *i2010 Akcijski načrt e-uprave*

Akcijski načrt ima naslednje cilje:

- pospešiti izvajanje projektov, ki bodo prinesli bistvene koristi za državljane in poslovne subjekte;
- zagotoviti, da e-uprava na nacionalni ravni ne bo postavljala novih ovir na enotnem trgu, predvsem zaradi pomanjkanja interoperabilnosti;
- zagotoviti sodelovanje vseh uporabnikov v EU pri načrtovanju in razvoju e-uprave.

Akcijski načrt se osredotoča na štiri glavna področja e-uprave skladno z manchesterško deklaracijo.

8.2.5 *Evropski okvir interoperabilnosti – EIF 1.0*

V EIF 1.0 so predlagani tehnične specifikacije in dokumenti ter predpisana vsebina informacij, s pomočjo katerih bo mogoče povezati informacijske sisteme javnih uprav po Evropi. Akcijski načrt predvideva, da bo okvir temeljil na uporabi odprtih standardov in da bo spodbujal uporabo odprtokodne programske opreme.

Evropski interoperabilnostni okvir opredeljuje vrsto priporočil in vodil za vzpostavitev storitev e-uprave, s pomočjo katerih bodo javne uprave, podjetja in državljani lahko komunicirali preko meja. Cilji EIF so:

- podpreti strategijo EU za zagotavljanje uporabniško usmerjenih e-storitev s spodbujanjem interoperabilnosti storitev in sistemov med javnimi upravami ter med upravo in javnostjo (državljani in poslovnimi subjekti) na vseevropski ravni;
- dopolniti nacionalne interoperabilnostne okvirje na področjih, ki jih izključno z nacionalnim pristopom ni mogoče ustrezno nasloviti;
- pomagati pri doseganju interoperabilnosti tako znotraj posameznih področij kot med različnimi področji v skladu s programom IDABC in drugimi ustreznimi programi in pobudami.

8.2.6 Osnutek Evropskega okvira interoperabilnosti EIF 2.0

V pripravi je druga različica Evropskega okvira interoperabilnosti – EIF 2.0, ki bo nadgradila obstoječi EIF 1.0.

8.2.7 Evropska strategija interoperabilnosti - EIS

Evropsko strategijo interoperabilnosti lahko opredelimo kot akcijski načrt, s pomočjo katerega se bo spremljala medresorska interoperabilnost, namenjena izvajanju politik in pobud EU. Cilji Evropske strategije interoperabilnosti so:

- opredeliti seznam konkretnih postopkov, tako na nacionalni kot tudi evropski ravni, ki bodo pripomogli k izboljšanju interoperabilnosti javnih storitev v Evropi;
- opredeliti organizacijski, finančni in operativni okvir, ki bo:
 - omogočal sistematski pristop k upravljanju interoperabilnosti,
 - podpiral čezmejno in medresorsko interoperabilnost,
 - omogočal izmenjavo informacij med evropskimi javnimi upravami;Pri tem bo treba upoštevati že obstoječe in predvidene programe Skupnosti;
- Strategija bo pripomogla k viziji e-uprave po letu 2010.

8.2.8 Arhitekturne smernice IDABC

Arhitekturne smernice IDABC opisujejo koncepte in priporočila za standarde in specifikacije za vseevropske upravne storitve, ki bodo razvite na dobro opredeljeni splošni arhitekturi. Ta arhitektura predstavlja osnovo vseevropske infrastrukture, ki bo omogočala preprosto in zanesljivo izmenjavo podatkov, dosegla bo visoko interoperabilnost znotraj in med različnimi upravnimi sektorji, pa tudi s poslovnimi subjekti in državljani.

Smernice naslavlajo odgovorne za načrtovanje nalog horizontalnih dejavnosti in meril vseevropske narave. Smernice so namenjene tudi tistim, ki razvijajo specifične, sektorske projekte izmenjave podatkov med upravami. Arhitekturni koncepti in pridružena priporočila v smernicah lahko pomagajo pri opredeljevanju posebne arhitekture in integrirajo tehnične specifikacije v projekt.

Interoperabilnostni okvir in arhitekturne smernice skupaj predstavljajo vodič, kako izdelati vseevropske storitve e-uprave.

8.2.9 Direktiva INSPIRE

Direktiva INSPIRE določa splošna pravila za vzpostavitev infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti in temelji na medopravilnih infrastrukturah, ki jih vzpostavljajo in upravljajo države članice.

Namen infrastrukture za prostorske informacije je omogočiti dostopnost in povezljivost prostorskih zbirk podatkov in z njimi povezanih storitev ter zagotoviti učinkovitost in smotrnost pri njihovem vzpostavljanju, vodenju in uporabi. Infrastrukturo za prostorske podatke sestavljajo usklajeni metapodatki, medopravilne zbirke prostorskih podatkov, storitve v zvezi s prostorskimi podatki, omrežne storitve in tehnologije, dogovori o souporabi ter mehanizmi in procesi za usklajevanje in spremljanje.

8.2.10 Priporočila OECD

Priporočila glede avtentikacije

Priporočila OECD glede avtentikacije so naslednja:

- vzpostaviti je treba tehnološko nevtralne pristope za vzpostavitev avtentikacije oseb in poslovnih subjektov, v skladu s Smernicami OECD za varstvo informacijskih sistemov in omrežij (*OECD Guidelines for the Security of Information Systems and Networks*) in Smernicami OECD o varstvu zasebnosti in čezmejnem prenosu osebnih podatkov (*OECD Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data*);
- zagotoviti razvoj, ustrezne pogoje in uporabo produktov avtentikacije, ki vključujejo poslovne prakse, vključno s tehničnimi in netehničnimi varovali, ki omogočajo varnost in zasebnost uporabnikov, njihovih podatkov in identitete;
- spodbujati združljivost in tehnično interoperabilnost avtentikacijskih shem v javni upravi in zasebnem sektorju, z namenom pospeševanja čezmejnih spletnih interakcij in transakcij ter zagotovitvijo, da bodo avtentikacijski produkti in storitve delovali na nacionalni in na mednarodni ravni;
- povečati zavedanje vseh vključenih uporabnikov o prednostih uporabe elektronske avtentikacije na nacionalni in mednarodni ravni.

Priporočila glede varnosti informacijskih sistemov in omrežij

Priporočila OECD glede varnosti informacijskih sistemov in omrežij so naslednja:

- vzpostaviti nove ali izboljšati obstoječe politike, prakse, ukrepe in postopke, da odražajo in upoštevajo Smernice za varstvo informacijskih sistemov in omrežij: pristop h kulturi varnosti (*Guidelines for the Security of Information Systems and Networks: Towards a Culture of Security*);
- zagotoviti posvetovanje, koordinacijo in sodelovanje na nacionalni in mednarodni ravni, z namenom izvajanja omenjenih vodil;
- razširjati vodila v javno upravo in zasebni sektor ter spodbujati vse uporabnike k implementaciji vodil na ustrezen način.

Priporočila glede varnosti in čezmejnega pretoka osebnih podatkov

Priporočila OECD glede varnosti in čezmejnega prenosa osebnih podatkov so naslednja:

- države članice morajo v svoji zakonodaji upoštevati načela varovanja zasebnosti in individualnih svoboščin, ki so opisane v prilogi k priporočilom;
- države članice si morajo prizadevati odstraniti nepotrebne ovire ali se izogniti njihovem ustvarjanju v imenu zagotavljanja varnosti čezmejnega prenosa osebnih podatkov;
- države članice morajo sodelovati pri implementaciji vodil, opredeljenih v prilogi;
- države članice morajo čim prej doseči strinjanje glede posebnih postopkov svetovanja in sodelovanja z namenom vzpostavitve teh vodil.

8.3 VLOGA MINISTRSTVA ZA JAVNO UPRAVO

8.3.1 Zagotavljanje horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja javne uprave

Zagotavljanje horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja javne uprave je eden ključnih gradnikov informatizacije in razvoja elektronskih storitev. Z uporabo horizontalnih funkcij bodo doseženi nižji stroški razvoja in delovanja elektronskih storitev, večja kakovost in enotnost rešitev ter interoperabilnost.

Določena in uveljavljena morajo biti pravila oziroma pogoji uporabe horizontalnih funkcij za celotno javno upravo, hkrati pa jasne pristojnosti in viri sredstev za njeno nadgradnjo in delovanje. Ministrstvo za javno upravo in v manjši meri drugi organi, ki so pristojni za upravljanje posameznih delov horizontalnih funkcij, bodo sproti preverjali in usklajevali pravila uporabe, vire financiranja in poslovne modele za njeno delovanje.

8.3.2 Dejavnosti zagotavljanja horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja javne uprave

Zagotavljanje horizontalnih funkcij zajema široko področje dejavnosti, za katere je treba zagotoviti finančna sredstva in usposobljene kadre. Zagotavljanje centralne infrastrukture zajema naslednje:

- **skrbništvo obstoječih vsebin horizontalnih funkcij:** Skrbništvo zajema stalne dejavnosti, ki so nujno potrebne za nemoteno delovanje horizontalnih funkcij. Vsebina skrbništva je odvisna od posamezne funkcije. Večji del skrbništva izvajajo notranji kadri upravljavca, glede na možnosti so določene dejavnosti predane v izvajanje zunanjim izvajalcem;
- **nadgradnje in razvoj novih vsebin horizontalnih funkcij:** Zajete so razvojne dejavnosti, ki so potrebne za nadgradnjo obstoječih vsebin ali razvoj novih vsebin horizontalnih funkcij. Glede na stanje horizontalnih funkcij je treba nekatere gradnike razviti na novo (npr. Centralni sistem za arhiviranje), pri vseh obstoječih vsebinah pa je treba za zagotovitev optimalne storitve izvesti manjše ali večje nadgradnje. Stalne zahteve po izboljšavi storitev bodo praktično pri vseh gradnikih narekovalle stalne nadgradnje;
- **uvajanje horizontalnih funkcij pri projektih razvoja elektronskih storitev:** Šele ustrezna uporaba horizontalnih funkcij bo prinesla želene učinke. Zapletena narava vsebin horizontalnih funkcij zahteva, da upravljavec nudi projektom razvoja elektronskih storitev primerne storitve. Storitve upravljavca se bodo izvajale v obliki sodelovanja pri projektih, krajšega svetovanja in drugih oblik. Za uporabo in zagotavljanje horizontalnih funkcij med upravljavcem in uporabnikom bo usklajen in podpisan sporazum o izvajanju storitev.

8.4 VLOGA INSTITUCIJ JAVNE UPRAVE

Vse institucije javne uprave so v skladu z zakonodajo pristojne in odgovorne za zagotavljanje storitev na svojem vsebinskem področju. Modernizacija poslovanja, povečanje učinkovitosti in prilagoditev izvajanja storitev državljanom in poslovnim subjektom narekuje vzpostavljjanje elektronskih storitev. Zagotavljanje elektronskih storitev omogoča in celo zahteva področna zakonodaja.

Upošteva se navedeno so vse institucije javne uprave odgovorne za vzpostavitev elektronskih storitev, ki predstavljajo sodobno drugo možnost ob klasično izvedenih storitvah. Pri razvoju elektronskih

storitev imajo institucije javne uprave možnost uporabe horizontalnih funkcij v skladu s pravili, ki jih določi upravljalec horizontalnih funkcij. Pravila bodo usklajena z institucijami javne uprave.

8.5 KONKURENČNOST GOSPODARSTVA

Realizacija strategije je priložnost za povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva na področju informacijske in komunikacijske tehnologije. Sodelovanje slovenskega gospodarstva pri realizaciji strategije mora prispevati k dvigu njegove konkurenčnosti pri izvajanju storitev na tujih trgih. Pri določanju pogojev za sodelovanje gospodarstva pri realizaciji strategije morajo biti upoštevana navedena načela:

- **zagotavljanje konkurence med ponudniki:** Z javnimi naročili konkurenca med ponudniki ne sme biti omejevana, zlasti ne z neupravičeno uporabo omejitvenega postopka ali z uporabo diskriminatornih meril;
- **primerna uporaba instrumenta predhodne tržne analize:** V ustrezni meri se naj uporabi mehanizem predhodne tržne analize z namenom pridobitve informacij o sodobnih in inovativnih rešitvah;
- **uporaba odprtih standardov:** Pri razvoju rešitev naj se v največji možni meri uporabljajo odprti standardi, ki zmanjšujejo odvisnost naročnika in razširjajo možnost konkurence.

9 POGOJI ZA REALIZACIJO SREP

V nadaljevanju so opisani pogoji, ki jih je treba zagotoviti, če želimo uspešno realizirati strategijo SREP. Pogoji so strukturirani po posameznih področjih.

9.1 ORGANIZACIJSKI VIDIK

9.1.1 *Vzpostavitev ustrezne organiziranosti za zagotavljanje elektronskega poslovanja v javni upravi*

Za zagotavljanje elektronskega poslovanja javne uprave se vzpostavi ustrezna organizacijska oblika, ki bo omogočala izpolnjevanje vseh postavljenih ciljev in nalog. Obstoječa organiziranost v okviru MJU/DEUP/Urada za informatiko ne omogoča optimalnega izvajanja nalog razvoja horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja.

Prav tako bodo morali drugi organi v javni upravi zagotoviti ustrezne organizacijske oblike, ki bodo skrbeli za elektronsko poslovanje na njihovih področjih. Pri tem bo treba organe spodbujati k uporabi horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja v javni upravi.

9.1.2 *Preveriti pristojnosti sodelujočih institucij*

Za izvajanje strategije bo treba preveriti pristojnosti, naloge in organiziranost vključenih institucij/organov javne uprave, ki sodelujejo pri razvoju elektronskega poslovanja. Ti morajo biti pripravljeni na opravljanje nalog, ki izhajajo iz SREP. Glede na ugotovitve preverjanja bo treba pripraviti nove oblike organiziranosti, ki bo omogočale kar najboljše dosežke na tem področju, ki med drugim zadevajo zadovoljstvo uporabnikov, pa tudi porabo virov in sredstev.

9.1.3 *Optimizirati odnose z zunanjimi izvajalci pri upravljanju in vzdrževanju*

S prevzemom upravljanja horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja se bo zmanjšala stopnja odvisnosti od zunanjih izvajalcev. S tem se bo vzpostavil zanesljiv in konkurenčen partnerski odnos z zunanjimi izvajalci pri izvajanju strokovnih nalog na področju horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja javne uprave. Konkurenčnost in zanesljivost bosta zagotavljeni s sodelovanjem z vsaj dvema zunanjima izvajalcema za določeno področje in, kjer je primerno, z delitvijo nalog po segmentih.

9.2 KADROVSKI VIRI

Ustrezna razpoložljivost kadrov predstavlja ključno omejitev za izvajanje strategije, za razvoj elektronskega poslovanja in zagotavljanje horizontalnih funkcij. Skupna ocena kadrovskih razmer na področju informatike v javni upravi izkazuje precejšnje pomanjkanje kadrov. To povečuje tveganja pri izvajanju elektronskega poslovanja. V akcijskem načrtu, ki bo sledil strategiji, bodo opredeljene konkretne kadrovske potrebe na področju razvoja elektronskega poslovanja in zagotavljanja horizontalnih funkcij. V primeru, da kadrovske viri ne bodo zagotovljeni, bo to povzročilo omejen in počasnejši razvoj elektronskega poslovanja ter slabše zagotavljanje horizontalnih funkcij.

9.2.1 *Ohraniti obstoječe sodelavce in pridobiti nove za razvoj in vzdrževanje elektronskega poslovanja javne uprave*

Zagotavljanje stalnega strokovnega razvoja in delo v okolju, ki predstavlja referenčni primer informacijsko komunikacijske infrastrukture, bo predstavljalo motivacijo obstoječim in novim sodelavcem. Dodatna spodbuda bo izhajala iz možnosti dela na mednarodnih projektih. Za razvoj in vzdrževanje bo potreben večji obseg kadrov kot v preteklosti. Utemeljenost takšnih potreb je izkazana s povečevanjem obsega infrastrukture v vseh razsežnostih (število strežnikov, število namestitvev, kompleksnost tehnoloških rešitev, soodvisnost, zahteve glede zanesljivosti in odzivnosti, obseg potrebnih finančnih sredstev, število javnih naročil, obseg in zahtevnost skrbništva pogodb, zahteve za skladnost z različnimi standardi in zahteve glede redundančnosti). Poslovanje je vedno bolj odvisno od nemotenega in pravilnega delovanja informacijskega sistema, zato je odgovornost zaposlenih bistveno večja.

Iz tega sledi, da se negativni kadrovski načrt ne sme nanašati na kadre, ki so vključeni v proces informatizacije javne uprave.

9.2.2 *Zagotoviti motivacijo zaposlenih*

V prihodnje bo treba uvesti nove načine za pritegnitev strokovnjakov, ki bodo pri razvoju elektronskega poslovanja spoznali izzive za svoj strokovni razvoj in priložnosti za povečevanje kakovosti življenja uporabnikov. Zagotoviti bo treba ustrezno spodbujanje in usmerjanje inovativnih idej, njihovo sprotno ovrednotenje, morebitno upoštevanje in nagrajevanje.

9.2.3 *Management*

V celotnem procesu razvoja elektronskega poslovanja bodo imeli ključno vlogo sodobni managerji v upravi, ki sprejemajo odločitve, podpirajo celoten proces ter zagotavljajo pogoje na različnih področjih. Pri elektronskem poslovanju morajo odločati v smeri pospešenega razvoja, nadzorovati njegov potek in morebitne odklone, sprejemati ukrepe za odpravo morebitnih ovir, imeti ustrezne strokovne in druge izkušnje ter nenazadnje sposobnost razumeti priložnosti elektronskega poslovanja, ki dejansko daje priložnost moderni upravi. Management na vseh ravneh (zgornji, spodnji in srednji) bi moral podpirati in spodbujati razvoj elektronskega poslovanja ter razumeti pomen sodobnih poslovnih modelov. Management izkazuje razumevanje pomena elektronskega poslovanja tudi z ustreznimi organizacijskimi rešitvami področja informatike, ki slednjemu zagotavlja ustrezen položaj v organu. Primer takšnega ravnanja je vključitev vodij služb za informatiko na kolegije organov.

9.3 PRENOVA POSLOVANJA

9.3.1 *Prenova zalednih informacijskih sistemov*

Prenova poslovnih procesov je tesno povezana s prenovo zalednih informacijskih sistemov, hkrati pa je treba poskrbeti še za povezavo zalednih informacijskih sistemov s celovitimi e-storitvami. V sklopu prenove zalednih informacijskih sistemov je treba stremeti k njihovem poenotenju in zagotavljanju povezanih informacijskih sistemov za skupne funkcije ali procese v upravi.

9.4 ZAGOTOVITEV FORMALNOPRAVNIH POGOJEV

Razvoj elektronskega poslovanja je močno odvisen od formalnopравnih osnov, ki so v nekaterih primerih že prilagojene za elektronsko poslovanje, v drugih so omejujoče in zavirajo elektronsko poslovanje, v tretjih pa jih je treba le ustrezno razlagati in za rešitev doseči soglasje. V vsak projekt razvoja elektronskega poslovanja bo treba vključiti formalnopravni vidik, preveriti morebitna neskladja in pripraviti rešitve.

9.5 USPOSABLJANJE IN ZNANJE

9.5.1 *Udeležba zaposlenih v javni upravi pri mednarodnih projektih*

Zaposleni v javni upravi se bodo morali dejavno vključevati v mednarodne projekte elektronskega poslovanja, kjer bodo izmenjavali dobre prakse, hkrati pa bodo pridobivali tudi izkušnje in znanja na tem področju.

9.5.2 *Prenos znanja iz razvojnih organizacij in fakultet v elektronsko poslovanje javne uprave*

V Sloveniji obstajajo inovativne rešitve, prototipi in raziskave, ki jih je mogoče prenesti v elektronsko poslovanje javne uprave. To možnost je treba izkoristiti z okrepitevijo sodelovanja med razvojnimi organizacijami, fakultetami in javno upravo.

9.5.3 *Prenos prakse in rešitev v druge države*

Slovenija je dosegla dobre rezultate na področju elektronskega poslovanja javne uprave, kar ji daje priložnost za prenos rešitev in izkušenj v druge države članice EU ali države kandidatke. V ta namen bo treba vzpostaviti ustrezne povezave, se vključevati v mednarodne projekte in redno spremljati priložnosti.

9.6 FINANČNA SREDSTVA

Zagotavljanje finančnih sredstev je eden temeljnih pogojev za uresničevanje strategije. Trenutno so nekateri mehanizmi zagotavljanja sredstev dodobra uveljavljeni in preizkušeni, a predstavljajo veliko omejitev nadaljnjega razvoja. Finančna sredstva za informatizacijo so načrtovana in prihajajo iz državnega proračuna, večinoma pa so namenjena projektom razvoja elektronskega poslovanja, nabavam opreme ter zunanjim izvajalcem in njihovim storitvam. Vključevanje zunanjih izvajalcev v projekte in nabave poteka prek javnih naročil, z izbranimi izvajalci pa se sklenejo pogodbe, ki so tudi osnovni mehanizem za njihovo obvladovanje. Za stabilnejše zagotavljanje sredstev za razvoj elektronskega poslovanja bo treba razviti in uporabiti nove modele – nekateri so predstavljeni v nadaljevanju.

9.6.1 *Financiranje razvoja in zagotavljanja delovanja horizontalnih funkcij*

Za razvoj in zagotavljanje delovanja horizontalnih funkcij se bo izrabljal obstoječi mehanizem sofinanciranja s strani organov javne uprave. Poleg obstoječih mehanizmov se bodo preučili tudi novi

mehanizmi sofinanciranja, med drugim možnost, da se upravljavcem horizontalnih funkcij že pri proračunskem načrtovanju namenijo potrebna sredstva. Upravljalci horizontalnih funkcij (predvsem MJU) bodo pri načrtovanju proračuna planirali potrebna finančna sredstva za razvoj in zagotavljanje horizontalnih funkcij z upoštevanjem potreb vsebinskih področij in njihovih vertikalnih projektov.

9.6.2 Specifični pogoji za financiranje informacijskih projektov

Ob upoštevanju, da se investicije v razvoj in stroški vzdrževanja vodijo ločeno v načrtu informatizacije in je njihova racionalnost preverjena v vsakoletnem načrtu informatizacije s strani MJU, njegov rebalans ni možen v smislu linearnega znižanja, temveč je potrebna obravnava vsakega projekta posebej.

Investicije v razvojne projekte se načrtujejo za obdobje akcijskega načrta in tako ne bi smele biti podvržene pravicam porabe iz letnega obdobja, temveč bi se morale slednje podaljšati na obdobje izvajanja akcijskega načrta (podobno kot pri strukturnih skladih).

9.6.3 Partnerstvo med javnim in zasebnim sektorjem (JZP)

Partnerstvo med javnim in zasebnim sektorjem temelji na dolgoročnem sodelovanju, v tem primeru pri razvoju elektronskega poslovanja. Namen takega sodelovanja je učinkovitejše in uspešnejše poslovanje uprave in poslovnih subjektov, kar zahteva nov model poslovanja, temelječ na preglednem in formalno korektnem partnerstvu.

9.6.4 Finančna sredstva EU (strukturni skladi)

Javnim in zasebnim organizacijam se v različnih programih EU odpirajo številne možnosti za pridobivanje sredstev za različne projekte elektronskega poslovanja. Za črpanje sredstev iz različnih programov EU se je treba primerno organizirati in združevati. Neprimerne sestave partnerjev ali podobne sestave partnerjev za iste namene lahko pripeljejo do delnih informacijskih rešitev, podvojenih rešitev in neoptimalno porabljenih sredstev. S tem namenom bo treba vzpostaviti sistem učinkovitega obveščanja vseh zainteresiranih in spodbujati skupne projekte za enotne rešitve, ki imajo možnost uspeti tudi zunaj meja Slovenije.

9.6.5 Elektronsko poslovanje zagotavlja prihranke

Namen razvoja in uvedbe elektronskega poslovanja v javno upravo je med drugim tudi zmanjševanje stroškov. Elektronska storitev je običajno že v osnovi cenejša od izvedbe po klasičnih komunikacijskih kanalih (npr. okence na upravni enoti), kar pomeni prihranek. Hkrati so zaposleni razbremenjeni in se lahko usmerijo v storitve z večjo dodano vrednostjo za stranke. Z vzpostavitvijo mehanizmov za ugotavljanje prihrankov bodo ti jasno razvidni in so lahko vir sredstev za nadaljnji razvoj elektronskega poslovanja. Za celovito sliko prihrankov je treba upoštevati tudi storitve znotraj uprave (G2G), ki lahko v nekaterih primerih ustvarjajo celo višje prihranke kot storitve za stranke.

9.6.6 Dodatne storitve

Javna uprava lahko državljanom in poslovnim subjektom ponudi dodatne storitve (tudi tu je primeren model JZP), ki imajo visoko dodano vrednost in za katere so državljani in poslovni subjekti

pripravljeni plačati. Tako zbrana sredstva lahko predstavljajo dodaten vir za nadaljnji razvoj elektronskega poslovanja in posledično večje zadovoljstvo državljanov.

9.7 INFORMACIJSKA DRUŽBA

9.7.1 Nadaljnji razvoj informacijske družbe

Treba bo nadaljevati naloge in spodbude za razvoj informacijske družbe v Sloveniji ter za zmanjšanje digitalne ločnice. Med drugim naj se omogoči dostop do elektronskih storitev javne uprave po hitrih komunikacijskih povezavah, vzpostavijo nove javno dostopne točke do interneta, pospeši razvoj in uporaba mobilnih komunikacij tretje generacije, omogočijo novi kanali in naprave za dostop do interneta in e-storitev ter zagotovi širokopasovni dostop vsem prebivalcem Slovenije.

9.7.2 Pripravljenost uporabnikov za uporabo e-storitev

Eden izmed pomembnejših pogojev, ki morajo biti izpolnjeni, je predvsem pripravljenost predvidenih uporabnikov elektronskih storitev za uporabo teh storitev. Elektronske storitve javne uprave bodo prinesle koristi samo v primeru, da jih bodo uporabniki dejansko uporabljali. V okviru razvoja informacijske družbe je predvidena izvedba programa projektov s področja e-vključenosti. Poleg zagotavljanja možnosti enakopravnega dostopa do e-storitev za vse uporabnike, bo program zajemal izvajanje usposabljanj državljanov za informacijsko družbo oziroma za uporabo različnih e-storitev. Gre za projekte povečevanja digitalne pismenosti med državljani oziroma za zmanjševanje t. i. digitalne ločnice.

10 MERILA ZA REALIZACIJO SREP

Uspešna e-uprava je zgrajena iz elektronskih storitev, ki so namenjene različnim uporabnikom (prebivalcem, poslovnim subjektom in zaposlenim v javni upravi) ter iz horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja v javni upravi, na katere je osredotočena pričujoča strategija. Realizacija koristi, predstavljenih v obliki strateških ciljev, bo dosežena le z ustrezno izrabo horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja javne uprave. V nadaljevanju so predstavljena merila realizacije SREP, ki so osredotočena na stanje horizontalnih funkcij, na uporabo horizontalnih funkcij v institucijah javne uprave, na zadovoljstvo uporabnikov horizontalnih funkcij ter na izvajanje projektov, ki izhajajo iz horizontalnih funkcij. Model meril za realizacijo SREP je grafično predstavljen na naslednji sliki (Slika 3).

Slika 3: Model merjenja izvajanja ciljev SREP

10.1 SPREMLJANJE STANJA REALIZACIJE HORIZONTALNIH FUNKCIJ ELEKTRONSKEGA POSLOVANJA V JAVNI UPRAVI

Dokončno razvite horizontalne funkcije elektronskega poslovanja v javni upravi bodo omogočile hiter razvoj elektronskih storitev za različne uporabnike (prebivalce, poslovne osebe in zaposlene v javni upravi).

V okviru merila se bo spremljalo trenutno stanje realizacije horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja v javni upravi. Z rednim merjenjem bo mogoče spremljati napredek pri razvoju horizontalnih funkcij v določenem časovnem obdobju.

10.2 MERJENJE UPORABE HORIZONTALNIH FUNKCIJ ELEKTRONSKEGA POSLOVANJA V JAVNI UPRAVI MED ORGANI JAVNE UPRAVE

Za zagotovitev uporabe horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja javne uprave bodo izvedeni potrebni normativni in drugi ukrepi. Predvidoma bo v poglavju Zakona o državni upravi, ki se nanaša

na elektronsko poslovanje, dodano recipročno določilo, ki bo od državnih organov zahtevalo uporabo horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja javne uprave, za ostale organe javne uprave pa bo uporaba priporočena.

V okviru merila se bo spremljala stopnja uporabe horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja v javni upravi s strani posameznih organov javne uprave.

10.3 MERJENJE ZADOVOLJSTVA UPORABNIKOV STORITEV ELEKTRONSKEGA POSLOVANJA JAVNE UPRAVE

Zadovoljni uporabniki so ključ do uspešne e-uprave, zato je treba izvajati redna merjenja zadovoljstva uporabnikov z elektronskimi storitvami javne uprave. Uporabnike elektronskih storitev lahko delimo v tri skupine: G2C, G2B in G2G. Zadovoljstvo uporabnikov elektronskih storitev je moč doseči predvsem z zagotavljanjem ustrezne skupne infrastrukture e-uprave, s pomočjo katere bodo organi javne uprave svojim uporabnikom lahko ponudili preproste, hitre in poceni elektronske storitve, dostopne 24 ur dnevno, kadarkoli in kjerkoli.

10.3.1 Merjenje zadovoljstva G2B in G2C uporabnikov storitev javne uprave

Med uporabnike G2B in G2C štejemo poslovne subjekte in državljane, ki uporabljajo storitve javne uprave.

V okviru merila se bo spremljalo zadovoljstvo teh uporabnikov s storitvami elektronskega poslovanja javne uprave. Na podlagi njihovih odzivov bo mogoče še dodatno izboljšati storitve javne uprave, kot tudi horizontalne funkcije.

10.3.2 Merjenje zadovoljstva uporabnikov G2G storitev javne uprave

Pomembni uporabniki storitev elektronskega poslovanja javne uprave so tudi zaposleni v javni upravi (G2G), zato je treba spremljati tudi zadovoljstvo teh uporabnikov z elektronskih storitev javne uprave.

V okviru merila se bo merilo zadovoljstvo uporabnikov v posameznem organu javne uprave s t. i. skupnimi storitvami, kot so npr. izmenjava podatkov, racionalizacija poslovanja, prijazne rešitve za neposredne delavce posameznih organov, ki delajo z aplikacijo. S tem se zagotovi možnost pridobitve konkretnih predlogov o izboljšanju medsebojnega sodelovanja ter poslovanja določenega organa. Organi bodo lahko ocenjevali in podajali predloge tudi za druge organe, s čimer se bo izboljšalo tudi poslovanje znotraj organov.

Na podlagi njihovih odzivov bo možno še dodatno izboljšati in zagotoviti racionalnejše delo znotraj javne uprave, kar se bo odražalo tudi v njenih storitvah za državljane in poslovne subjekte.

10.4 SPREMLJANJE IZVAJANJA PROJEKTOV HORIZONTALNIH FUNKCIJ ELEKTRONSKEGA POSLOVANJA JAVNE UPRAVE

Vzpostavitev celovite infrastrukture horizontalnih funkcij elektronskega poslovanja javne uprave bo zahtevala pripravo in izvedbo različnih projektov. V okviru merila se bo spremljal napredek pri izvajanju teh projektov, v primeru, da projekt ne teče po načrtu, bo odstopanja možno zaznati dokaj

hitro. Spremljanje izvajanja projektov bo omogočilo tudi hitro prilagajanje glede na trenutne razmere posameznega projekta.

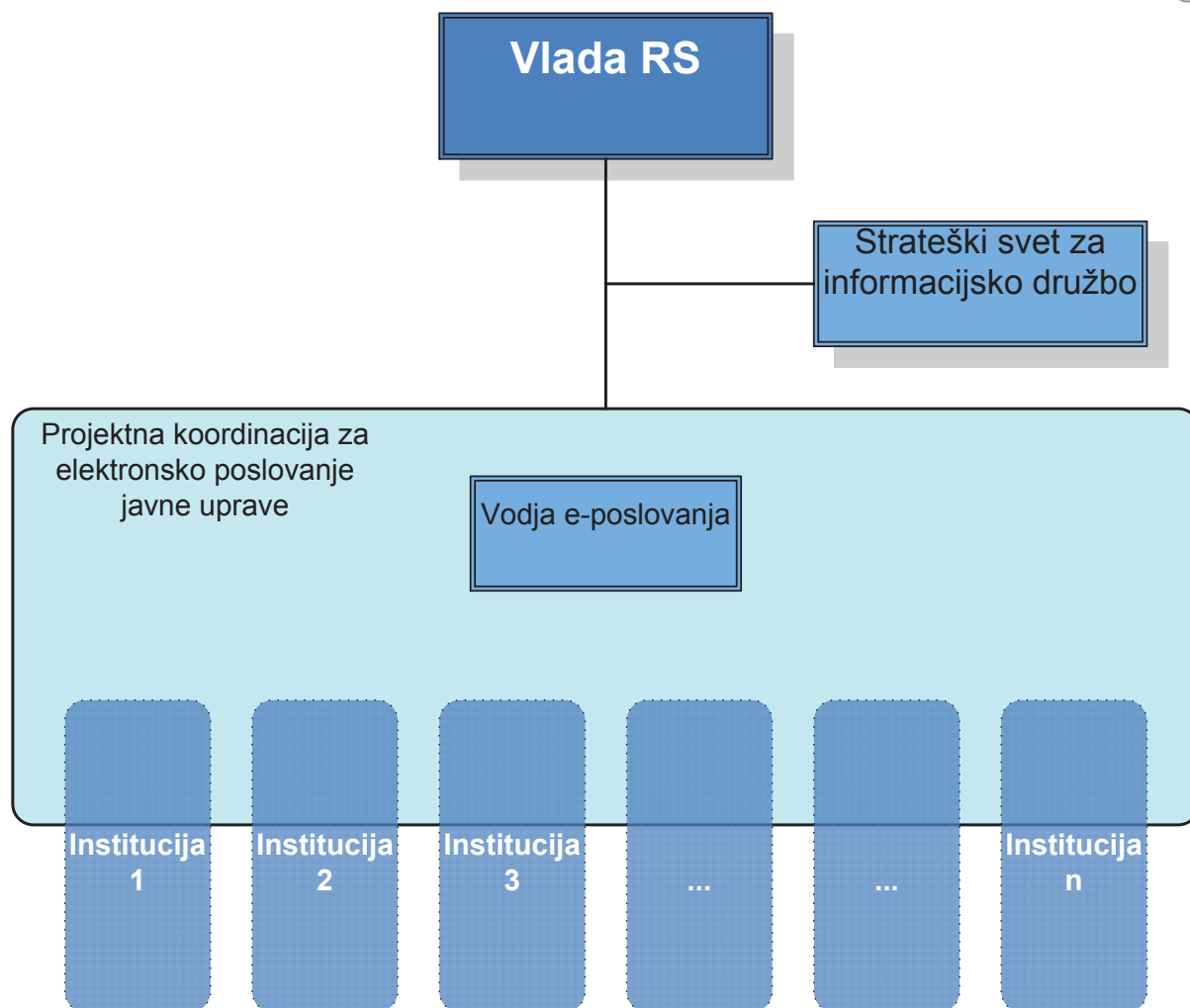
11 PROCES REALIZACIJE SREP

Eden najpomembnejših mehanizmov izvajanja SREP je Akcijski načrt e-poslovanja javne uprave (v nadaljevanju: AN). Glavni namen AN je izvajanje SREP in spremljanje uresničevanja e-poslovanja javne uprave v Sloveniji. AN bo vsebinsko opredeljen s SREP in s področnimi strategijami elektronskega poslovanja.

AN bi v svoji vsebini podrobno predstavljal objektne cilje, vse projekte ter razvoj informacijske tehnologije in elektronskih storitvah javne uprave, ki izhajajo iz SREP in področnih strategij elektronskega poslovanja. Hkrati bi podal trenutno stanje projektov, informacijske tehnologije in elektronskih storitev, dobre prakse ter informacije o napredku informacijske tehnologije in elektronskih storitev v Sloveniji in v primerjavi z EU. Za zagotavljanje te preglednosti in sledljivosti razvoja bodo vzpostavljene ustrezne organizacijske rešitve, procesi, orodja in informacijske rešitve.

11.1 PRISTOJNOSTI IN ODGOVORNOSTI ZA IZVAJANJE SREP

Dogovorjena organizacija razvoja informacijske tehnologije in elektronskih storitev je osnova za uresničevanje AN. V skladu z opredeljeno organizacijsko strukturo in opredeljenimi pristojnostmi, odgovornostmi in nalogami predstavlja najvišji organ odločanja na področju razvoja informacijske tehnologije in elektronskih storitev Vlada RS, kar je razvidno iz slike v nadaljevanju.

Slika 4: Organizacijska struktura na področju razvoja elektronskega poslovanja v javni upravi

11.1.1 Vlada Republike Slovenije

Vlada RS predstavlja najvišji organ odločanja v zvezi s projekti elektronskega poslovanja javne uprave. Njena osnovna naloga je obravnava in potrditev AN ter obravnava in odločanje o predlaganih dopolnitvah in spremembah AN. Vlada RS prav tako obravnava poročila o izvajanju AN in predloge ukrepov ter določa ukrepe za realizacijo SREP in AN.

11.1.2 Strateški svet za informacijsko družbo

Strateški svet za informacijsko družbo je posvetovalni organ Vlade RS pri zadevah izvajanja AN. Vladi RS podaja mnenja glede prednostnih nalog in načina izvajanja AN predvsem v delu, ki se nanaša na področje razvoja informacijske družbe v Sloveniji.

11.1.3 Projektna koordinacija za e-poslovanje javne uprave

Redno ugotavljanje uresničevanja AN ter poročila in obvestila, pripravljena na njegovi podlagi, so osnova za ustrezno ukrepanje v primeru odstopanj od začrtanih smernic ali za ustrezno ukrepanje za izkoriščanje novih priložnosti.

Projektno koordinacijo e-poslovanja javne uprave (v nadaljevanju: projektna koordinacija e-poslovanja) bodo sestavljali imenovani predstavniki institucij, ki bodo nosilci realizacije projektov elektronskega poslovanja v AN, in drugih zainteresiranih institucij. Priporočilo je, da se v projektno koordinacijo e-poslovanje imenujejo vodje služb za informatiko v institucijah.

Projektna koordinacija e-poslovanja opravlja naloge pregleda nad izvajanjem projektov razvoja elektronskega poslovanja. To izvaja tako, da ugotavlja stanje in meri napredek izvajanja AN ter usklajuje dejavnosti z institucijami javne uprave. Hkrati za Vlado RS pripravlja predloge ukrepov v primeru odstopanj izvajanja AN ter pripravlja predloge za dopolnitve in spremembe AN. Projektna koordinacija e-poslovanja se sestaja četrtletno, po vsakem sestanku pa pripravi poročilo za Vlado RS. Člani projektne koordinacije e-poslovanja so zadolženi za zagotavljanje uporabniških interesov institucij, iz katerih prihajajo, hkrati pa morajo zagotoviti ustrezen obseg sodelovanja potrebnih kadrov iz njihovih institucij pri realizaciji AN. Člani projektne koordinacije so odgovorni za poročanje na sestankih projektne koordinacije e-poslovanja. Projektna koordinacija za e-poslovanje je odgovorna za organizacijo prenosa znanja med institucijami ter organizacijo sodelovanja med institucijami.

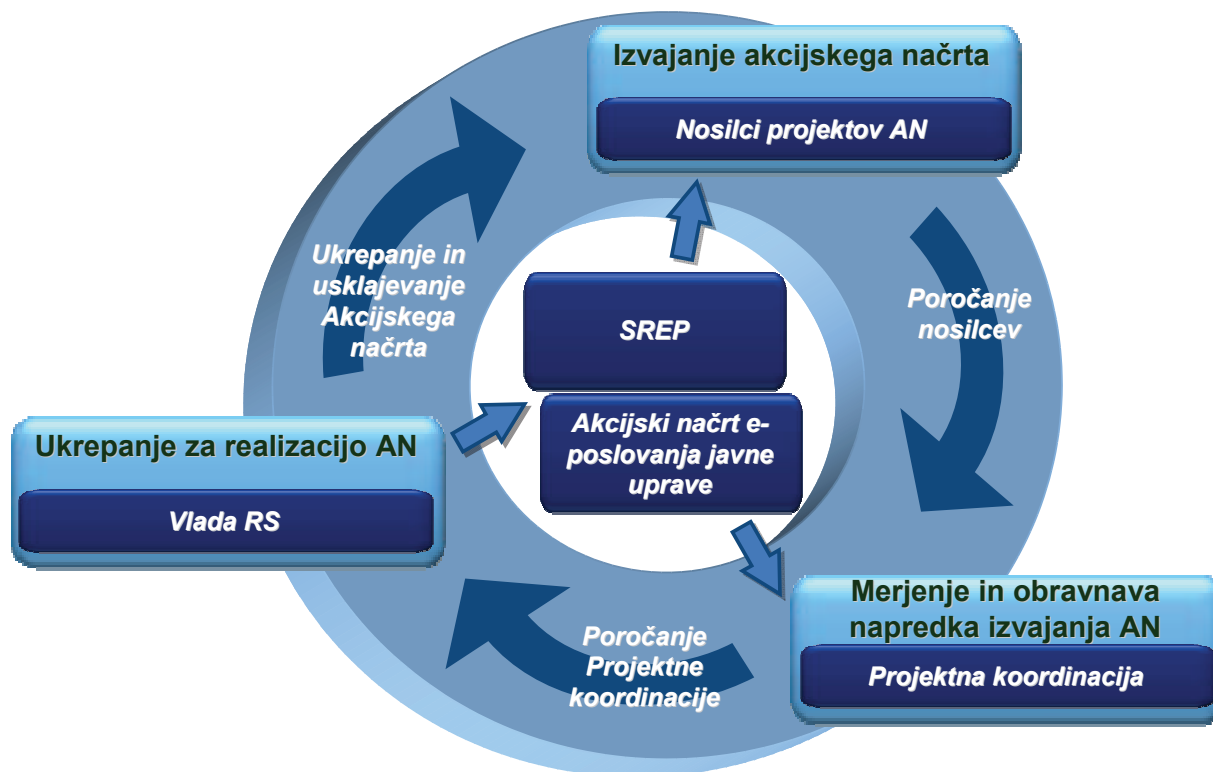
Za operativno vodenje razvoja elektronskega poslovanja je v skladu z mandatom pristojen in odgovoren **vodja projektne koordinacije za e-poslovanje javne uprave** (v nadaljevanju: vodja e-poslovanja). Vodja e-poslovanja usklajuje projekte in naloge, ki potekajo v okviru e-poslovanja javne uprave. Odgovoren je za sklicevanje sestankov projektne koordinacije za e-poslovanje.

11.1.4 Nosilci projektov AN

Nosilci projektov AN so posamezne institucije, ki so odgovorne za izvajanje projektov na svojem področju v skladu z AN. Imenovani člani projektne koordinacije e-poslovanja posameznih nosilcev projektov so odgovorni za poročanje o stanju vseh projektov posamezne institucije. Nosilci projektov AN v svoji instituciji vzpostavijo projektno organizacijo in izvedejo druge ukrepe, ki bodo omogočili izvedbo projektov v skladu s terminskim načrtom AN.

11.2 PROCES REALIZACIJE SREP

Slika 5: Proces realizacije SREP

Za zagotovitev doslednega izvajanja in realizacije SREP in iz nje izhajajočih dokumentov bodo določena pravila, saj se le na tak način lahko zagotovi enotno delovanje celotne javne uprave na področju razvoja elektronskega poslovanja. Kot je razvidno iz zgornje slike, je proces realizacije SREP zaporedje nenehno ponavljajočih se dejavnosti.

Pred izvajanjem projektov razvoja elektronskega poslovanja v javni upravi bo delovna skupina e-poslovanja pripravila predlog AN, ki ga bodo opredeljevale SREP in vsebinske področne strategije elektronskega poslovanja. Predlog AN bo nato poslan v obravnavo in potrditev Vladi RS.

Po potrditvi bo AN prešel v izvajanje pri posameznih nosilcih. Nosilci projektov AN bodo morali projekte predvidene z AN izvajati in o tem obdobjno poročati delovni skupini e-poslovanja.

Delovna skupina e-poslovanja bo merila in obravnavala napredek izvajanja AN in z ugotovitvami v obliki poročil seznanjala Vlado RS in Strateški svet za informacijsko družbo. V primeru odstopanj od AN bo delovna skupina e-poslovanja pripravila predloge ukrepov za zagotovitev izvajanja AN in predloge potrebnih sprememb in dopolnitev AN. Z mehanizmom dopolnjevanja AN bo zagotovljena možnost dodajanja novih projektov e-poslovanja, ki bodo skladni s SREP in vsebinskimi področnimi strategijami. Predvideno je, da se bo AN dopolnjeval enkrat letno, kar bo časovno povezano s proračunskim načrtovanjem.

Vlada RS bo obravnavala ugotovljeno stanje izvajanja AN. V primeru odstopanj od načrta bo Vlada RS obravnavala tudi predloge ukrepov za zagotovitev izvajanja AN in ustrezne v obliki sklepov potrdila. Sprejeti ukrepi bodo naloženi v izvajanje delovni skupini e-poslovanja ali nosilcem posameznih projektov AN. V primeru, da bi bile potrebne spremembe AN bo Vlada RS obravnavala

predloge sprememb in v zvezi z njimi sprejela sklepe za dopolnitev AN. Dopolnjeni AN bo postal nova osnova za izvajanje projektov in merjenje napredka izvajanja AN.

Skozi prikazani proces realizacije SREP bo med institucijami javne uprave vzpostavljeno močno sodelovanje in usklajevanje. Z obravnavo stanja izvajanja AN ter preko tega stanja razvoja elektronskega poslovanja v javni upravi na ravni Vlade RS bo omogočeno boljše in hitrejše ukrepanje za zagotovitev realizacije SREP.

12 VIRI IN LITERATURA

- [1] Strategija e-uprave RS za obdobje od leta 2006 do leta 2010 – SEP-2010, http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/mju_dokumenti/pdf/SEP-2010.pdf; pridobljeno februar 2009.
- [2] Strategija razvoja informacijske družbe v Sloveniji – si2010; http://www.informacijskadruzba.si/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=31&Itemid=38 ; pridobljeno februar 2009.
- [3] Strategija razvoja Slovenije; http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/projekti/02_StrategijarazvojaSlovenije.pdf; pridobljeno februar 2009.
- [4] Resolucija o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023; <http://www.svr.gov.si/fileadmin/srs.gov.si/pageuploads/RESOLUCIJA-ZADNJA.pdf>; pridobljeno februar 2009.
- [5] Strategija razvoja širokopasovnih omrežij v Republiki Sloveniji; http://www.mg.gov.si/fileadmin/mg.gov.si/pageuploads/DEK/177svStrategija_.doc; pridobljeno marec 2009.
- [6] Ministrska deklaracija in smernice ministrske konference – »Transforming Public services, 24 November 2005, Manchester, UK«; <http://archive.cabinetoffice.gov.uk/egov2005conference/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf> ; pridobljeno februar 2009.
- [7] Lizbonska ministrska deklaracija; http://www.megovconf-lisbon.gov.pt/images/stories/ministerial_declaration_final_version_180907.pdf; pridobljeno februar 2009.
- [8] i2010 – Evropska informacijska družba za rast in zaposlovanje; <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2005:0229:FIN:SL:PDF>; pridobljeno februar 2009.
- [9] i2010 Akcijski načrt e-uprave; http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&lg=en&type_doc=COMfinal&an_doc=2006&nu_doc=173
- [10] Evropski okvir interoperabilnosti – EIF 1.0; <http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19529>
- [11] Osnutek Evropskega okvira interoperabilnosti EIF 2.0; <http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=31597>

- [12] Evropska strategija interoperabilnosti – EIS;
<http://ec.europa.eu/idabc/en/document/7772>; pridobljeno februar 2009.
- [13] Arhitekturne smernice IDABC; <http://ec.europa.eu/idabc/en/document/2317/5890>;
pridobljeno februar 2009.
- [14] Priporočila OECD;
<http://webdomino1.oecd.org/horizontal/oecdacts.nsf/Display/690F4EF9A844E8F1C125730D0035CED1?OpenDocument>;
<http://webdomino1.oecd.org/horizontal/oecdacts.nsf/Display/9047D0EE4B8BB99BC1257297005E4F0F?OpenDocument>;
<http://webdomino1.oecd.org/horizontal/oecdacts.nsf/Display/4449EB897F8F4566C1257297005F724B?OpenDocument>; pridobljeno marec 2009.
- [15] On-line availability of Public Services: How is Europe Progressing?
http://ec.europa.eu/information_society/eeurope/i2010/docs/benchmarking/online_availability_2006.pdf